

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

[Tämän hallituksen esitysluonnoksen ehdotukset ansiotuloveroperusteisiin sekä laaditut vaikutusarviot perustuvat valtiovarainministeriön kevään 2024 ennusteeseen. Ne tulevat vielä päivittymään syksyllä 2024 tuoreimpien ennusteiden mukaiseksi ennen hallituksen esityksen antamista eduskunnalle.]

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta. Ehdotettu laki sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon muita kuin kahta ylintä tulo rajaa korotettaisiin noin 3,4 prosentilla indeksitarkistuksen vuoksi. Indeksitarkistusta ei tehtäisi asteikon kahteen ylimpään tulo rajaan. Osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä muutettaisiin asteikon kahta ylintä marginaaliveroprosenttia.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen vähennysprosenttia, enimmäismäärää, poistuman tulo rajoja ja poistumaprosentteja muutetaan sekä perusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin. Lisäksi työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 50 eurolla jokaisesta verovelvollisen huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta. Yksinhuoltajille korotus myönnettäisiin kaksinkertaisena.

Ansiotulovähennys ehdotetaan kumottavaksi ja se korvattaisiin korottamalla työtulovähennystä.

Eläketulon verotusta kiristettäisiin pienentämällä eläketulovähennystä.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja korvausprosentteja alennettaisiin sekä omavastuuosuutta korotettaisiin. Enimmäismääräksi ehdotetaan 1 600 euroa, korvausprosentteiksi työkorvauksissa 35 prosenttia ja palkoissa 13 prosenttia sekä omavastuuosuudeksi 150 euroa.

Ajonaikana nollapäätöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotusarvon alentamista jatkettaisiin vuoden 2029 loppuun asti. Verotusarvoa alennettaisiin 170 eurolla kuukaudessa.

Esityksessä ehdotetaan, että työnantaja voisi nykyistä laajemmin kustantaa työntekijälle verovapaasti työskentelypaikan sijainnista johtuvia muuttokustannuksia sekä viranomaisrekisteröineistä ja niiden hoitamiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista syntyneitä kuluja. Lisäksi ehdotetaan lakiin kirjattavaksi, että työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus olisi työntekijälle verovapaa etuus rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia ja maatalouden tuloverolakia. Esityksen mukaan molemmista laeista kumottaisiin koulutusvähennystä koskevat säännökset.

Tuloverolain metsälahjavähennystä koskevaan sääntelyyn tehtäisiin de minimis -asetuksen muutoksesta seuraavat muutokset, siten että tuensaajan saamien kaikkien vähämerkityksisten tukien enimmäisyhteismäärää kolmen vuoden aikana korotettaisiin 300 000 euroon.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2025 alusta. Ajonaikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotusarvon alentamista koskeva säännös tulisi voimaan vuoden 2026 alusta ja olisi voimassa vuoden 2029 loppuun. Öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää kotitalousvähennystä koskeva säännös olisi voimassa vuoden 2027 loppuun.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	5
1 Asian tausta ja valmistelu	5
1.1 Tausta	5
1.2 Valmistelu	6
2 Nykytila ja sen arviointi.....	6
2.1 Ansiotulojen veroperusteet.....	6
2.1.1 Ansiotulojen veroasteikko.....	6
2.1.2 Perusvähennys.....	6
2.1.3 Työtulovähennys	7
2.2 Työsuhdeautojen verotuet	8
2.3 Kotitalousvähennys	10
2.4 Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu valmennus	11
2.5 Muuttokustannukset	12
2.6 Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja erät muut maahantuloon liittyvät kustannukset.....	14
2.6.1 Passi, viisumi, työ- ja oleskelulupa	14
2.6.2 Veronumero ja henkilötunnus	16
2.6.3 Rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastus	16
2.6.4 Työnantajan kustantamat ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetut viranomaisrekisteröinteihin liittyvät palvelut.....	16
2.7 Koulutusvähennys	17
2.8 Metsälahjavähennyksen valtioneuvoston seuranta.....	18
3 Tavoitteet	19
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	20
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	20
4.1.1 Ansiotulojen verotus	20
4.1.2 Työtulovähennyksen lapsikorotus.....	21
4.1.3 Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä	21
4.1.4 Eläketulovähennys	22
4.1.5 Kotitalousvähennys	22
4.1.6 Työsuhdeautojen verotuet	23
4.1.7 Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu valmennus	23
4.1.8 Muuttokustannukset	23
4.1.9 Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja erät muut maahantuloon liittyvät kustannukset	24
4.1.10 Koulutusvähennys.....	24
4.1.11 Metsälahjavähennyksen valtioneuvoston seuranta.....	24
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	25
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	25
4.2.1.1 Vaikutukset julkiseen talouteen ja verovelvollisille.....	25
4.2.1.2 Tulonjakovaikutukset	40
4.2.2 Työllisyysvaikutukset	41
4.2.3 Sukupuolivaikutukset.....	42

4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	42
5 Lausuntopalaute.....	42
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	43
6.1 Vuoden 2025 tuloveroasteikkolaki	43
6.2 Tuloverolaki	43
6.3 Laki elinkeinotulon verottamisesta	49
6.4 Maatilatalouden tuloverolaki	49
7 Voimaantulo	49
8 Suhde muihin esityksiin.....	49
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	49
9.1 Eläketulovähennyksen supistaminen	49
9.1.1 Yleistä yhdenvertaisuudesta.....	49
9.1.2 Eläketulovähennykseen ehdotettu muutos yhdenvertaisuusnäkökulmasta	50
LAKIEHDOTUKSET	53
1. Laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta.....	53
2. Laki tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	54
3. Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n kumoamisesta.....	58
4. Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n kumoamisesta	59
LIITE	60
RINNAKKAISTEKSTIT	60
2. Laki tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	60

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 5 momentin mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa ansiotulon verotuksessa sovellettavasta veroasteikosta säädetään erikseen. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan ansiotuloverotukseen tehdään tarkistus vuosittain ansiotasotai kuluttajahintaindeksin perusteella sen mukaan, kummassa indeksi on kasvanut nopeammin. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että verotuksen ylintä progressioporrrasta jatketaan vaalikauden loppuun saakka määräaikaisena 150 000 euron tasolla.

Tuloverolakiin ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä kevään kehysriihessä tehtyihin päätöksiin. Hallitus tavoittelee veropolitiikallaan kotitalouksien ostovoiman kohentumista, työnteon kannustimien parantumista ja talouskasvun edellytysten vahvistumista. Hallitusohjelman mukaan kotitalouksien ostovoimaa vahvistetaan keventämällä työn ja liikkumisen verotusta. Hallitus ei päätösperäisesti kiristä kokonaisveroastetta.

Hallitusohjelman veropolitiikkaa koskevan liitteen c mukaan hallitus keventää työn verotusta yhteensä 405 miljoonalla eurolla hallituskauden aikana. Työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi ansiotuloveron kevennystä painotetaan pieni- ja keskituloiisiin korottamalla työtulovähennystä.

Hallitusohjelman kirjauksen mukaan verotuksessa otetaan käyttöön 50 euron lapsikohtainen korotus työtulovähennykseen.

Suomen julkinen talous on heikentynyt eivätkä hallitusohjelmassa jo päätetyt sopeutustoimet riitä varmistamaan julkisen talouden velkasuhteen vakauttamista vuoteen 2027 mennessä. Tämän johdosta hallitus päätti kevään kehysriihessä lisätoimista, joilla parannetaan julkisen talouden kestävyyttä ja luodaan edellytykset velkaantumisen kasvun taittamiseen. Hallituksen päättämästä uudesta julkista taloutta vahvistavasta toimenpidekokonaisuudesta säästöjen osuus on noin 1,6 miljardia euroa vuoden 2028 tasolla. Julkisen talouden vakavan tilanteen vuoksi hallitus päätti myös julkista taloutta vahvistavista verotoimista. Uusien verotoimien vaikutus julkiseen talouteen on 1,4 miljardia euroa. Osana tätä kokonaisuutta hallitus päätti, että hallitusohjelmasta poiketen indeksitarkistusta ei tehdä asteikon kahteen ylimpään tulo- ja eläketulorajaan vuodelle 2025. Lisäksi hallitus päätti supistaa kotitalousvähennystä 100 miljoonalla eurolla ja pienentää eläketulovähennystä.

Kehysriihessä päätettiin myös jatkaa nollapäästöisten työsuhteautojen verotukea vuoden 2029 loppuun. Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä päätettiin parantaa poistamalla ansiotulovähennys ja tekemällä samalla valtionverotukseen muutokset, joilla rajataan verotuksen kiristymistä.

Hallitusohjelmassa on useita kirjauksia, jotka koskevat ulkomailta Suomeen muuttavan työntekijän etuuksien verokohtelua. Hallitusohjelman veropolitiikkaa koskevan liitteen c mukaan selvitetään, voidaanko maahan muuttavan työntekijän muuttokuluista tehdä kokonaan verovapaa henkilöstöetu, jos muuttaminen on tapahtunut lähetettynä työntekijänä työnantajan intressissä. Lisäksi selvitetään, voidaanko ulkomailta Suomeen lähetetyille työntekijälle laajentaa vastaavat verovapaat luontaisedut kuin Suomesta ulkomaille lähetettävillä henkilöillä. Osana kansainvälistä rekrytointia tukevia toimia on hallitusohjelmaan lisäksi kirjattu, että yritykselle tehdään verovapaaksi henkilökuntaeduksi maahantuloprosessiin liittyvät maksut. Esityksessä ehdotetut

tuloverolain muutokset työnantajan maksamien koulutus- ja muuttokustannusten sekä viranomaisrekisteröinneistä aiheutuneiden kulujen veronalaisuuteen perustuvat edellä kuvattuihin hallitusohjelmakirjauksiin. Hallitusohjelmakirjausten perusteella on valtiovarainministeriön vero-osastolla laadittu 26.4.2024 valmistunut selvitys ulkomailta Suomeen saapuvan työntekijän etuuksien verotuksesta¹, jossa on kartoitettu hallitusohjelmakirjausten pohjalta lainsäädännön muutostarpeet.

Hallitus päätti vuoden 2024 kehysriihen yhteydessä poistaa työnantajan koulutusvähennyksen, koska vähennyksellä ei ole saavutettu sille asetettuja tavoitteita.

Vähämerkityksisestä eli niin sanotusta de minimis -tuesta on annettu uusi komission asetus (EU) 2023/2831, jossa on korotettu vähämerkityksisten tukien enimmäismäärää aiempaan asetukseen verrattuna.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Hallituksen esityksen tausta-aineisto on saatavilla osoitteessa <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM008:00/2024>.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Ansiotulojen veroperusteet

2.1.1 Ansiotulojen veroasteikko

Tuloverolain 124 §:n 5 momentin mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa ansiotulon verotuksessa sovellettavasta veroasteikosta säädetään erikseen. Eriytetyssä tuloverojärjestelmässä progressiivinen tuloveroasteikko koskee luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien saamaa ansiotuloa. Veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastuva tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus.

Vuoden 2024 tuloveroasteikkoon tehtiin 2,8 prosentin indeksitarkistus ansiotuloindeksin muutoksen perusteella. Veroasteikossa indeksitarkistus toteutettiin korottamalla asteikon kaikkia tulo-rajajoja. Indeksitarkistuksen lisäksi vuoden 2024 tuloveroasteikkoon lisättiin hallitusohjelman mukaisesti uusi ylin porrass 150 000 euron tulo-rajalla. Uuden ylimmän portaan veroprosentti on sama kuin vuoden 2023 tuloveroasteikon ylimmässä portassa eli 44 prosenttia. Vuoden 2024 veroasteikon toiseksi ylin porrass vastaa tulo-rajaltaan vuoden 2023 asteikon ylintä porttasta indeksitarkistuksella korotettuna ja siinä veroprosentti on 42 prosenttia.

2.1.2 Perusvähennys

Tuloverolain 106 §:ssä säädetään perusvähennyksestä. Säännöksen mukaan verovelvollisen luonnollisen henkilön tulosta vähennetään 3 980 euroa, jos hänen puhdas ansiotulonsa ei muiden vähennysten tekemisen jälkeen ole mainittua määrää suurempi. Jos puhtaan ansiotulon määrä muiden vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulo määräst.

¹ Valtiovarainministeriö: Selvitys ulkomailta Suomeen saapuvan työntekijän etuuksien verotuksesta. Osoite: <https://valtioneuvosto.fi/-/10623/tulokset-kuudesta-verotusta-kasittelevasta-selvityksesta-julkaistu>.

Koska perusvähennys myönnetään muiden tulosta tehtävien vähennysten tekemisen jälkeen, vähennys kohdistuu päivärahatulon-, palkkatulon- ja eläketulonsaajalla eri tulotasoille mainituista tuloista tehtävien erilaisten vähennysten vuoksi. Perusvähennys tulee täysimääräisenä myönnettäväksi päivärahatuloa saavalla 3 980 euron vuosituloilla, palkkatuloa saavalla noin 8 000 euron ja eläketuloa saavalla noin 13 600 euron vuosituloilla. Perusvähennyksen vaikutus ulottuu päivärahatulonsaajalla noin 25 900 euron vuosituloille, palkkatulonsaajalla noin 32 500 euron ja eläketulonsaajalla noin 30 000 euron vuosituloille.

Perusvähennys myönnetään samoin perustein ja saman suuruisena valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa.

2.1.3 Työtulovähennys

Työtulovähennyksestä säädetään tuloverolain 125 §:ssä. Työtulovähennys tehdään ensisijaisesti ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta. Siltä osin kuin ansiotulosta valtiolle suoritettava tulovero ei riitä vähennyksen tekemiseen vähennys tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennys lasketaan verovelvollisen veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä. Työtulovähennyksen tarkoituksena on keventää työn verotusta ja näin edistää työllisyyttä ja työn tarjontaa.

Vuoden 2024 verotuksessa työtulovähennys on 12 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 140 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 23 420 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,03 prosentilla puhtaan ansiotulon 71 900 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 1,21 prosentilla ylittävältä osalta. Kun puhdas ansiotulo ylittää noin 168 000 euroa, työtulovähennystä ei enää myönnetä.

Tuloverolain 125 §:n 3 momentin mukaan työtulovähennyksen enimmäismäärää korotetaan 1 200 eurolla, jos verovelvollinen on täyttänyt 65 vuotta ennen verovuoden alkua. Enimmäismäärän korotuksen tavoitteena on edistää ikääntyneiden työllisyyttä. Tarkoituksena on yhtäältä kannustaa ikääntyneitä työntekijöitä pysymään työelämässä pidempään ja toisaalta kannustaa työskentelemiseen eläkkeellä ollessa.

Ansiotulovähennys

Ansiotulovähennyksestä säädetään tuloverolain 105 a §:ssä. Säännöksen mukaan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään verotuksen ansiotulovähennys.

Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Ansiotulona verotettavalla osingolla tarkoitetaan ansiotulo-osingon veronalaista osaa.

Vähennyksen määrä on 51 prosenttia edellä mainittujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enim-

määsmäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

Ansiotulovähennystä ei myönnetä osittaisenakaan, jos verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää noin 94 084 euroa.

Ansiotulovähennyksen tarkoituksena on työtulovähennyksen tapaan keventää työn verotusta ja näin edistää työllisyyttä ja työn tarjontaa. Työtulovähennyksestä poiketen ansiotulovähennys on tuloista tehtävä vähennys, joten se kohdistuu työtulovähennyksestä enemmän kunnallisverotukseen. Tuloista tehtävänä vähennyksenä myös sen vaikutus verovelvollisille ja kuntien verotuloihin on riippuvainen kunnallisveroprosentista toisin kuin verosta tehtävässä työtulovähennyksessä. Työtulovähennyksen käyttöönoton jälkeen työn verotuksen keventämiset on toteutettu pääasiassa ensisijaisesti valtion verosta tehtävän työtulovähennyksen kautta.

Eläketulovähennys

Eläketulovähennyksestä säädetään tuloverolain 100 §:ssä. Säännöksen mukaan eläketuloa saavan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään eläketulovähennys.

Eläketuloa maksetaan yleensä lakisääteisen ja/tai yksilöllisen eläkevakuutuksen perusteella. Eläke voi myös perustua muuhun vakuutukseen kuin eläkevakuutukseen. Lisäksi se voi perustua yksityisoikeudelliseen oikeustoimeen, kuten kauppaan tai testamenttiin ja joissakin tapauksissa myös oikeuden päätökseen.

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan ensiksi luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 15 prosentilla ylittävältä osalta. Puhdas ansiotulo on verovelvollisen ansiotulojen määrä, josta on vähennetty luonnolliset vähennykset. Täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Eläketulovähennyksen tarkoituksena on säätää eläketulon verorasitusta muun muassa siten, että pelkkää kansaneläkettä tai takuueläkettä saavat henkilöt eivät maksa eläketulostaan veroa. Eläketulovähennys myönnetään samoin perustein ja saman suuruisena valtionverotuksessa ja kunnallisverotuksessa. Vuonna 2024 eläketulovähennyksen enimmäismäärä on 10 920 euroa.

Verotuksessa ei myönnetä osittaistakaan eläketulovähennystä, jos verovelvollisen puhdas ansiotulo vuonna 2024 ylittää noin 55 927 euroa.

2.2 Työsuhdeautojen verotuet

Työnantajalta saatu luontoisetu on veronalaista palkkaa, ja se arvostetaan käypään arvoon. Tuloverolain mukaan Verohallinto määrää vuosittain luontoisetujen käypien arvojen laskentaperusteet. Tämän nojalla Verohallinto antaa vuosittain päätöksen luontoisetujen laskentaperusteista. Yksi luontoiseduista on autoetu. Autoetua on työnantajan henkilö- tai pakettiauton käyttö palkansaajan tai hänen perheensä yksityisajoihin. Autoetu voi olla joko vapaa autoetu tai käyt-

töetu. Jos työnantaja suorittaa autosta johtuvat kustannukset, kyseessä on vapaa autoetu. Käyttöetu taas on kyseessä, jos palkansaaja suorittaa itse ainakin auton käyttövoimakulut. Autoedun määrä perustuu vakiintuneesti Verohallinnon luontoisetupäätöksellä vahvistettuun arvoon. Palkansaajan auton kustannuksista työnantajalle suorittama korvaus vähennetään vapaan autoedun tai auton käyttöedun raha-arvosta.

Autoedun verotusarvo muodostuu Verohallinnon vahvistamalla tavalla kaavamaisesti auton perusarvosta sekä käyttökustannuksista. Perusarvolla tarkoitetaan auton uushankintahinnasta laskettua prosenttiosuutta. Uushankintahinta on automallin yleinen suositushinta vähennettynä 3 400 eurolla. Auton käyttökustannukset on vahvistettu sekä kuukausikohtaisena arvona että yksityisajojen määrään perustuvana kilometrikohtaisena arvona. Kilometrikohtaisen arvon käyttäminen edellyttää ajopäiväkirjaa tai muuta luotettavaa selvitystä ajetuista kilometrimääristä. Verotusta toimitettaessa autoedun arvoa voidaan korottaa, jos on ilmeistä, että autolla vuoden aikana ajettujen yksityisajojen määrä ylittää 18 000 kilometriä. Yksityisajoihin luetaan myös auton käyttäminen asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin. Jos luontoisetuautolla ajettujen työajojen määrä on kalenterivuoden aikana yli 30 000 kilometriä tai, jos palkansaaja joutuu vaihtamaan työsuhteautoa usein, edun perusarvosta vähennetään 20 prosenttia.

Vapaassa autoedussa perusarvoon lisättävästä käyttökustannusten osuudesta vähennetään 0,09 euroa kilometriltä tai 135 euroa kuukaudessa, jos auton ainoa mahdollinen käyttövoima on sähkö. Vapaassa autoedussa perusarvoon lisättävästä käyttökustannusten osuudesta vähennetään 0,04 euroa kilometriltä tai 60 euroa kuukaudessa, jos ulkoisesta lähteestä ladattavan auton käyttövoima on sähkö ja moottoribensiini, sähkö ja dieselöljy tai metaanista koostuva polttoaine. Edellä mainituissa vähennyksissä ei ole kyse edun käyvän arvon alentamisesta, vaan täys-sähköautojen sekä vähäpäästöisten autojen alhaisempien käyttökustannusten huomioimisesta edun käyvän arvon laskennassa.

Autoon hankitut lisävarusteet vaikuttavat autoedun arvoon. Lisävarusteet tavanomaisia talvi-renkaita lukuun ottamatta otetaan huomioon autoedun arvoa määrittäessä. Lisävarusteiden arvo lisätään auton uushankintahintaan siltä osin kuin niiden yhteisarvo ylittää 1 200 euroa. Jos työnantajan lisävarusteista saama alennus ylittää tavanomaisen käteisalennuksen, lisävarusteiden arvona käytetään niiden yleistä suositushintaa. Vuodesta 2021 alkaen auton lisävarusteeksi on luettu autoedun verotusarvoa laskettaessa myös työnantajan työsuhdesähköauton mukana kustantama sähköauton kotilatauslaite.

Tuloverolakiin väliaikaisesti lisätyn 64 a §:n mukaan vuosina 2021–2025 ajonaikana nollapäästöisten autojen autoedun verotusarvoa alennetaan 170 eurolla kuukaudessa. Vähennys tehdään Verohallinnon vahvistamasta edun käyvästä arvosta. Lisäksi vuosina 2022–2025 autoedun verotusarvoa alennetaan 85 eurolla kuukaudessa, jos auton hiilidioksidipäästölukema on vähintään 1, mutta enintään 100 grammaa kilometriä kohden. Näissä vähennyksissä on kyse autoedun käyvän arvon alentamisesta. Kyse on määräaikaisista verotuista, joiden tavoitteena on lisätä ajonaikana nollapäästöiseksi ja vähäpäästöiseksi katsottavien autojen osuutta työsuhteautokannassa.

Vuonna 2023 autoedun saajia oli yhteensä noin 79 000. Edun saajista noin kaksi kolmasosaa oli vapaan autoedun saajia ja noin neljänneksellä oli työsuhteauto käyttöetuna.

Nollapäästöisiä työsuhteautoja oli vuonna 2023 noin 8 872 ja autoja joiden päästölukema on 1–100 grammaa kilometriä kohden oli noin 13 031. Vapaa autoetu on vaihtoehtoista yleisempi, sillä vuonna 2023 vapaan autoedun saajia oli noin 12 815, kun taas käyttöedun saajia oli noin 9 088.

Työsuhdeautojen osuuden uusien henkilöautojen ensirekisteröinneistä arvioidaan olevan noin 26 prosenttia. Suomen liikennekäytössä olevasta henkilöautokannasta noin 2,9 prosenttia on työsuhdeautoja.

2.3 Kotitalousvähennys

Tuloverotuksen eräs keskeinen peruserä on, että verotuksessa voidaan vähentää vain tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot eli niin sanotut luonnolliset vähennykset. Verovelvollisen elantomenot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia menoja.

Eräs poikkeus elantomenojen vähennyskelpoisuuteen on kotitalousvähennys. Kotitalousvähennys on verotuki, jonka keskeisin tavoite on ollut työllisyyden parantaminen yhteiskunnan myöntämän tuen avulla. Tarkoituksena on kannustaa kotitalouksia teettämään ulkopuolisella sellaisia töitä, jotka ne ovat aikaisemmin tehneet itse. Lisäksi tarkoituksena on vähentää pimeän työvoiman käyttöä.

Verovelvollinen saa vähentää tuloverolain 127 a §:n perusteella kotitalousvähennyksenä verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä. Kotitalousvähennys myönnetään myös työstä, joka on tehty verovelvollisen, hänen puolisonsa tai edesmenneen puolisonsa vanhempien, ottovanhempien, kasvattivanhempien tai näiden suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten tai edellä mainittujen henkilöiden puolisoitten käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajanasunnossa. Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai peruseräparannustyö. Vuoden 2024 alusta myös laillistetun fysioterapeutin antama fysioterapia ja laillistetun toimintaterapeutin antama toimintaterapia ovat oikeuttaneet kotitalousvähennykseen vastaavalla tavalla kuin tavanomainen hoiva- ja hoitotyö. Vähennys on enintään 2 250 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

Verovelvollinen saa vähentää työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 15 prosenttia maksamistaan palkasta. Kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle yritykselle maksetusta työkorvauksesta verovelvollinen saa vähentää 40 prosenttia. Tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä myös tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta saa vähentää 40 prosenttia.

Kotitalousvähennystä ei myönnetä, jos välittömästi samaa työsuoritusta varten on saatu omaishoidon tukea, sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteli tai lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996) tarkoitettua tukea. Tuet ja palvelusetelit estävät vähennyksen kokonaan, vaikka saatu avustus ei kattaisi kaikkia samasta työstä aiheutuneita kustannuksia.

Kotitalousvähennys on verosta tehtävä vähennys, ja se vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrän suhteessa. Ansiotuloista menevästä verosta vähennys tehdään muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

Vuoden 2022 alusta kotitalousvähennystä korotettiin väliaikaisesti tiettyjen töiden kohdalla lisäämällä tuloverolakiin väliaikaisesti 127 f §. Korotus koskee tavanomaisen kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön perusteella myönnettävää vähennystä vuosina 2022–2024 sekä öljylämmityksestä luopumista vuosina 2022–2027. Korotuksen piiriin kuuluvien töiden kohdalla vähennyksen enimmäismäärä on 3 500 euroa ja vähennettävä prosenttiosuus kustannuksista työkorvausten osalta 60 prosenttia ja palkkojen osalta 30 prosenttia.

Vuonna 2022 kotitalousvähennystä myönnettiin noin 522 000 verovelvolliselle, ja vähennysten yhteismäärä oli noin 525 miljoonaa euroa. Keskimääräinen vähennys oli noin 1 006 euroa. Asunnon kunnossapitoon ja perusparannukseen kohdistui noin 76,6 prosenttia vähennykseen oikeuttavien kustannusten yhteismäärästä. Kotitaloustyön osuus kustannuksista oli noin 17,9 prosenttia. Hoiva- ja hoitotyön kustannusten osuus oli noin 2,7 prosenttia ja öljylämmityksestä luopumisen kustannusten noin 2,8 prosenttia.

Kotitalousvähennyksen kustannuksista 1,6 prosenttia oli peräisin työn teettäjän vanhempien kotona tai vapaa-ajan asunnolla tehdystä työstä. Hoiva- ja hoitotyössä osuus oli korkein eli 4,5 prosenttia kustannuksista syntyi vanhempien tai isovanhempien luona.

Kotitalousvähennyksessä on ollut alusta asti kaksi kantavaa periaatetta. Vähennys myönnetään vain työn osuudesta ja vain kotona tai vapaa-ajan asunnolla tehdystä työstä.

2.4 Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu valmennus

Tuloverolain 29 §:n mukaan veronalaista tuloa ovat jäljempänä säädetyin rajoituksin verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot. Tuloverolain 61 §:n 2 momentin mukaan veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etu tai korvaus. Työntekijälle katsotaan syntyvän veronalainen etu silloin, kun työnantaja maksaa työntekijän puolesta tämän elantokustannukseksi luokiteltavan menon.

Tuloverolain 69 b §:ssä säädetään, ettei työntekijälle synny veronalaista tuloa työnantajan kustantamasta koulutuksesta, joka tapahtuu työnantajan tai samaan konserniin kuuluvan työnantajan intressissä.

Kulttuurivalmennukset, kielikoulutukset sekä muut vastaavat koulutukset liittyvät tavallisesti rajat ylittävän työskentelyn tilanteisiin. Niissä on yleensä kyse työnantajan intressissä järjestettävistä valmennuksista, joiden tarkoituksena on varmistaa rajat ylittävän työskentelyn onnistuminen valmentamalla työntekijää uudessa valtiossa työskentelyn vaatimuksiin ja tavoitteisiin sekä tukea sopeutumisessa uuden maan työskentely- ja vapaa-ajan kulttuuriin.

Rajat ylittävään työskentelyyn liittyviä valmennuksia ja koulutuksia ei nimenomaisesti mainita tuloverolaissa koulutuksina, jotka työnantaja voisi kustantaa verovapaasti. Niitä on kuitenkin verotuskäytännössä pidetty tuloverolain 69 b §:ssä tarkoitettuina työnantajan järjestäminä koulutuksina, joista ei katsota syntyvän veronalaista etua työntekijälle.

Verotuskäytännössä kulttuurivalmennukset ja kielikoulutukset on voitu rajat ylittävissä työskentelytilanteissa maksaa työntekijälle verovapaasti riippumatta siitä, onko kyseessä komennus vai onko työntekijä solminut työ sopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa.

Perheenjäsenen saama vastaava valmennus tai koulutus on lähtökohtaisesti verotuskäytännössä katsottu työntekijän veronalaiseksi eduksi. Veronalaista etua ei kuitenkaan synny, jos perheen mukanaolo valmennuksessa tai koulutuksessa ei aiheuta työnantajalle lisäkustannuksia.

Tuloverolain 69 b § on soveltamisalaltaan laaja. Kulttuuri-, kieli- ja muun vastaavan valmennuksen kirjaaminen lakiin vahvistaisi nykyisen verotuskäytännön ja täsmentäisi rajat ylittävän työskentelyn tilanteisiin liittyvien verovapaasti kustannettavissa olevien koulutusten sisältöä ja soveltamisalaa.

2.5 Muuttokustannukset

Yleistä

Työnantajan maksamat työntekijän muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset ovat lähtökohtaisesti työntekijän veronalaista ansiotuloa perustuen tuloverolain veronalaisen tulon käsitteeseen. Kyse on elantokustannuksen korvaamisesta. Työnantaja korvaa yleensä ulkomaankomennuksen alkaessa ja päättyessä työntekijän ja tämän perheen muuttoon liittyviä kustannuksia, esimerkiksi muuttorehdistä tai lisämatkatavaroista aiheutuneita kuluja. Kuluja saatetaan korvata myös sellaisissa rajat ylittävissä työskentelytilanteissa, joissa työntekijä solmii työ-sopimuksen suoraan vieraassa valtiossa olevan työnantajan kanssa, eikä kyseessä siten ole komennus.

Verohallinnon kannanotossa Työnantajan maksamien kustannusten ja asettautumispalveluiden verotus kansainvälisissä työskentelytilanteissa on otettu kantaa erilaisten rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvien korvausten verotuskohteluun.² Muutto- ja matkakustannusten korvauksia on käsitelty tarkemmin myös Verohallinnon ohjeessa Työmatkakustannusten korvaukset verotuksessa.³

Suomesta ulkomaille lähtevä työntekijä

Tuloverolain 76 §:n mukaan eräät ulkomailla työskentelyyn liittyvät korvaukset eivät ole veronalaista tuloa. Työnantaja voi 76 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla korvata verovapaasti sekä työntekijän että tämän perheen ulkomailla työskentelyyn liittyvät muutto- ja matkakustannukset. Säännös koskee ainoastaan Suomesta ulkomaille lähtevää työntekijää. Säännös soveltuu sekä varsinaisella työpaikalla että erityisellä työntekemispaikalla tapahtuvaan ulkomaantyöskentelyyn. Myöskään työskentelyn kestolle ei ole säädetty aikarajaa.

Muutto- ja matkakustannusten verovapaus toteutuu jo nykyisellään Suomesta ulkomaille suuntautuvissa rajat ylittävissä työskentelytilanteissa riippumatta siitä, onko kyseessä ulkomaille suuntautuva komennus vai solmiiko työntekijä sopimuksen suoraan ulkomaisen työnantajan kanssa. Lainsäädännön muutokselle ei siten ole tarvetta Suomesta ulkomaille muuttavan työntekijän etuuksien verokohtelun osalta.

Ulkomailta Suomeen saapuva työntekijä

Suomeen työskentelemään saapuvalla työntekijällä työnantaja ei voi tuloverolain 76 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla maksaa verovapaasti hänen ja hänen mukanaan muuttavan perheenjäsenensä muutto- ja matkakustannuksia, koska mainittu säännös on rajattu ainoastaan Suomesta ulkomaille lähtevälle työntekijälle maksettuihin etuuksiin.

² Verohallinnon kannanotto Työnantajan maksamien kustannusten ja asettautumispalveluiden verotus kansainvälisissä työskentelytilanteissa, antopäivä 18.8.2021, Dnro VH/2124/00.01.00/2021.

³ Verohallinnon ohje Työmatkakustannusten korvaukset verotuksessa, antopäivä 25.4.2024, Dnro VH/1811/00.01.00/2024.

Keskusverolautakunta (KVL) on ennakkoratkaisussaan KVL 10/2006 linjannut ulkomailta Suomeen työkomennukselle tulevalle työntekijälle maksettujen muuttokustannusten veronalaisuudesta. Ennakkoratkaisun mukaan työnantaja voi korvata työntekijän muuttokustannukset verovapaasti, jos kyse on ulkomailta Suomeen suuntautuvasta komennuksesta, joka on tapahtunut työnantajan aloitteesta ja intressissä. Jotta muuton voidaan katsoa tapahtuneen työnantajan intressissä, kyseessä tulee olla komennustilanne eli ulkomainen työnantaja on lähettänyt työntekijän Suomeen työskentelemään. Verotuskäytännössä kulujen korvaamisen verovapaasti on katsottu edellyttävän työnantajan intressiä ja työnantajan määräystä tai aloitetta komennuksen suhteen, eli työnantajalla on ollut tarve saada työntekijä työskentelemään esimerkiksi tiettyä projektia varten. Ratkaisu on verotuskäytännössä merkinnyt, että muuttokuluja ei voida korvata verovapaasti, kun Suomeen tullut työntekijä solmii työsopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa.

Keskusverolautakunnan edellä käsitellyssä ratkaisussa ei ole erikseen otettu kantaa perheen muuttokustannusten veronalaisuuteen. Verotuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että mikäli muutto on tapahtunut työnantajan intressissä ja aloitteesta, ovat muuttokulut kokonaan verovapaa etuus. Myös perheen osuutta on näissä tilanteissa pidetty verovapaana etuutena.

Vuoden 2020 alusta tuloverolakiin on lisätty lailla 1557/2019 muutto- ja matkustamiskustannusten korvaamista koskeva erityissäännös, tuloverolain 69 c §, jonka mukaan veronalaiseksi tuloksi katsotaan työnantajan maksamasta työntekijän ja hänen perheenjäsenensä muutto- ja matkustamiskustannusten korvauksesta 50 prosenttia, kun muutto on tapahtunut työpaikan sijainnin vuoksi. Kyse voi olla niin Suomen sisällä tapahtuvasta muutosta, Suomesta ulkomaille suuntautuvasta muutosta kuin ulkomailta Suomeen tapahtuvasta muutosta. Muuton on käytännössä katsottu tapahtuvan työskentelypaikan sijainnin vuoksi aina, kun ulkomailta Suomeen töihin tuleva työntekijä muuttaa Suomeen. Säännöksen soveltamisen kannalta ei ole merkitystä sillä, lähetetäänkö työntekijä Suomeen komennukselle vai solmiiko hän työsopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa. Muuttokulujen veronalaisuutta koskevan hallituksen esityksen HE 24/2019 vp mukaisesti säännöksen soveltamisalaan kuuluu myös muuttoon välittömästi liittyvien matkustamiskustannusten korvaaminen niin työntekijän kuin hänen mukana muuttavan perheenjäsenensä osalta.

Tuloverolain 69 c §:ssä säädettyä muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten korvaamisen osittaista verovapautta voidaan soveltaa tilanteissa, joissa keskusverolautakunnan ratkaisussa verovapaudelle asetetut edellytykset eivät täyty, kuten esimerkiksi komennuksiin, jotka tapahtuvat työntekijän aloitteesta oppimistarkoituksessa tai kokemuksen kartuttamiseksi. Lisäksi säännöksen perusteella työnantaja voi korvata verovapaasti puolet muutto- ja siihen liittyvistä matkustamiskustannuksista Suomeen muuttavalle työntekijälle, joka on solminut työsopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa. Tällöin kyseessä ei ole komennustilanne vaan muutto varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi.

Työnantaja voi lisäksi tuloverolain 71 §:n mukaisesti korvata ulkomailta Suomeen tulevan työntekijän matkustamiskustannukset verovapaasti silloin, kun työntekijä tulee Suomeen tuloverolain 72 §:ssä määritetyille työmatkalle. Jos työnantaja korvaa myös työmatkalla olevan työntekijän perheenjäsenen matkakuluja, on korvaus katsottu näiltä osin työntekijän veronalaiseksi palkaksi.

Ulkomailta Suomeen suuntautuvissa komennuksissa työntekijän ja hänen perheensä muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset on mahdollista maksaa kokonaan verovapaasti, kun kyse on työnantajan aloitteesta ja intressissä tapahtuvasta komennuksesta. Työnantaja voi maksaa työntekijän matkustamiskustannukset kokonaan verovapaasti myös silloin, kun komennus tapahtuu työntekijän aloitteesta, jos työmatkaa koskevat edellytykset täyttyvät. Työnantajan

kustantamien muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verovapaus on kuitenkin edellä kuvattua rajoitetumpi sellaiselle Suomeen muuttavalle työntekijälle, johon ei sovelleta komennuksia ja työmatkoja koskevia erityissäännöksiä. Työntekijä voi esimerkiksi muuttaa Suomeen varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi solmittuaan työsopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa. Tällöin työnantaja voi nykysääntelyn perusteella maksaa verovapaasti vain 50 prosenttia työntekijän ja hänen perheensä muutto- ja siihen liittyvistä matkustamiskustannuksista. Hallitusohjelmaan sisältyvien Suomen vetovoimaisuutta koskevien tavoitteiden ja maahantuloprosessiin liittyvien maksujen verovapautta koskevan kirjauksen sekä työvoiman liikkuvuuden edistämisen näkökulmasta muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verovapauden laajentaminen voisi olla perusteltua.

Komennusmatkavakuutus

Komennusmatkavakuutuksessa on tavallisesti kyse työnantajan työntekijälleen kustantamasta laajennetusta matkavakuutuksesta, jolla katetaan myös työnantajan riskejä työntekijän ulkomaankomennuksen aikana. Komennusmatkavakuutuksella vakuutetaan tyypillisesti muutamaa kuukautta pidemmäksi ajaksi ulkomaankomennukselle lähetettävät työntekijät.

Komennusmatkavakuutuksen veronalaisuudesta ei ole nimenomaista säännöstä tuloverolaissa. Vakuutuksen verokohtelusta on kuitenkin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu (KHO 23.6.2016 taltio 2810). Työnantajan maksaman komennusmatkavakuutuksen kustannukset eivät mainitun päätöksen mukaisesti ole veronalaista etua työntekijälle. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan verovapaana etuna voidaan pitää sellaista komennusmatkavakuutusta, joka sisältää esimerkiksi matkatapaturmavakuutuksen, matkasairausvakuutuksen, matkatavaravakuutuksen, matkavastuuvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen ja korvauksen tarpeellisesta terveydenhoidosta.

Perheenjäsenelle kustannettu komennusmatkavakuutus on lähtökohtaisesti työntekijän veronalaista tuloa. Komennusmatkavakuutuksen maksut on kuitenkin verotuskäytännössä katsottu tuloverolain 76 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuiksi ulkomaantyöskentelyyn liittyviksi muutto- ja matkakustannuksiksi, jolloin myös perheenjäsenelle otettu komennusmatkavakuutus voi olla verovapaa etuus ulkomaille suuntautuvien komennusten osalta.

Suomeen suuntautuvissa komennuksissa ei ole olemassa komennusmatkavakuutuksen verovapauden tueksi ulkomaantyöskentelyä koskevan tuloverolain 76 § 1 momentin 5 kohdan kaltaista poikkeussäännöstä, joka kattaisi myös perheenjäsenen saamat etuudet. Nykyisen verotuskäytännön perusteella työnantajan kustantama työntekijän perheenjäsenen komennusmatkavakuutus on Suomeen komennukselle saapuvan työntekijän veronalainen etuus. Ottaen huomioon ulkomailta Suomeen saapuvan lähetetyn työntekijän etuuksien verovapauden laajentamista koskevat hallitusohjelmakirjaukset, voidaan puuttuva sääntely ja komennusmatkavakuutusta koskeva verotuskäytäntö nähdä haasteelliseksi. Koska komennusmatkavakuutusta voidaan pitää komennuksesta johtuvana, muutto- ja matkustamiskustannuksiin kuuluvana kustannuksena, olisi perusteltua, että verovapaus kattaisi myös työntekijän perheenjäsenelle kustannetun komennusmatkavakuutuksen kulut.

2.6 Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantuloon liittyvät kustannukset

2.6.1 Passi, viisumi, työ- ja oleskelulupa

Passi

Työnantajan maksaman passin kustannukset ovat lähtökohtaisesti työntekijän veronalaista ansiotuloa perustuen tuloverolain veronalaisen tulon käsitteeseen. Työnantaja voi kustantaa verovapaasti työntekijälle passin, mikäli olemassa oleva passi on työssä tarvittavan viisumin hankkimisen takia tulevan työskentelyvaltion suurlähetystössä, ja työntekijä tarvitsee tuona aikana passia toista ulkomaanmatkaa varten. Tällöin työnantaja voi hankkia kaksoispassin riippumatta siitä tarvitaanko sitä työ- tai yksityismatkaan. Lisäksi lentohenkilöstöön kuuluvalla työntekijälle työnantaja voi kustantaa uuden passin, mikäli passi täyttyy voimassaoloaikanaan lukuisten työmatkojen takia viisumeista. Työnantaja voi myös maksaa merenkulkijan kansallisen henkilöllisyystodistuksen ja ilma-aluksen miehistön lupakirjan ja miehistökortin, jotka ovat vain työkäyttöön tarkoitettuja asiakirjoja. Lisäksi työnantaja voi maksaa verovapaasti työtehtäviä varten hankitun diplomaattipassin kustannukset.

Edellä kuvatut erityistilanteet, joissa työnantaja voi verovapaasti maksaa työntekijän passin, on verotuskäytännössä tarkasti rajattu. Rajat ylittävissä työskentelytilanteissa passi on kuitenkin vastaavalla tavalla työnteon edellytys kuin maahantuloa ja työskentelyä varten tarvittavat luvat, jotka työnantaja nykyisin voi verotuskäytännön nojalla kustantaa työntekijälle verovapaasti.

Työntekijän perheenjäsenelle kustannettu passi on verotuskäytännössä katsottu työntekijän veronalaiseksi tuloksi. Rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa passia voidaan kuitenkin pitää saman tyyppisenä maahanmuuttoon liittyvänä kustannuksena kuin muutto- ja matkakustannuksia, joita voidaan korvata verovapaasti.

Viisumi, työ- ja oleskelulupa

Työskentelyn aloittamisen edellytyksenä rajat ylittävissä työskentelytilanteissa on tavallisesti viisumin sekä työ- tai oleskeluluvan hankkiminen työntekijälle. Vastuu asianmukaisiin lupiin liittyvien velvoitteiden noudattamisesta on useimmiten työnantajalla.

Työnantajan kustantaman viisumin ja muiden lupien veronalaisuudesta ei ole olemassa erityissäännöstä, vaan arviointi perustuu tuloverolain veronalaisen tulon käsitteeseen ja siitä erikseen säädettyihin poikkeuksiin. Kustannusten verokohtelusta on kuitenkin oikeus- ja verotuskäytäntöä. Koska kyse on työnantajalle kuuluvien velvoitteiden noudattamisesta, työnantaja voi valitsevan käytännön mukaan kustantaa ulkomaille töihin lähtevälle tai Suomeen tulevalle työntekijälle tarvittavan viisumin sekä työ- tai oleskeluluvan verovapaasti.

Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen (KHO 2020:155) mukaisesti verovapauden kannalta merkitystä ei ole sillä, onko työ- tai oleskelulupa hankittu tilapäistä vai pidempiaikaista työskentelyä varten eikä sillä, oikeuttaako työ- tai oleskelulupa työskentelemään pelkästään kyseisen työnantajan palveluksessa. Verovapaus koskee myös mahdollista erillistä maastapoistumislupaa tai vastaavaa poisrekisteröintiä ulkomaantyöskentelyn päättyessä.

Sen sijaan työ- tai oleskeluluvan hankkiminen perheenjäsenelle on verotuskäytännössä katsottu työntekijän veronalaiseksi etuudeksi. Maahantuloon liittyvät luvat ovat kuitenkin luonteeltaan saman tyyppisiä välttämättömiä kustannuksia kuin muutto- ja matkakustannukset, jotka voidaan nykykäytännön mukaan kustantaa vähintään osittain verovapaasti. Lisäksi hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus maahantulooprosessiin liittyvien maksujen verovapaudesta. Näin ollen perheenjäsenelle kustannettujen tarvittavien lupien verovapaus osaltaan toteuttaisi hallitusohjelmakirjausta.

2.6.2 Veronumero ja henkilötunnus

Tarvittavien maahantuloon ja työntekoon oikeuttavien lupien lisäksi työnteon edellytyksenä voi olla voimassa oleva veronumero. Esimerkiksi rakennusalalla työntekijä ei ilman voimassa olevaa veronumeroa pääse työmaalle. Vastuu veloitteen noudattamisesta on työnantajalla. Veronumeron hakemisesta voi vastata yritys tai työntekijä itse tai sen hakeminen voidaan ulkoistaa ulkopuoliselle palveluntarjoajalle. Veronumeron saadakseen tulee työntekijällä olla suomalainen henkilötunnus. Veronumero ja henkilötunnus ovat itsessään maksuttomia. Niihin liittyviä kustannuksia voi kuitenkin syntyä esimerkiksi verotoimistossa asioimisesta, ja mikäli veronumeron ja henkilötunnuksen hakemisessa käytetään ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostettua avustuspalvelua.

2.6.3 Rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastus

Joissakin maissa maahanpääsyn tai viisumin ja työ- tai oleskeluluvan edellytyksenä on, että henkilö osoittaa ottaneensa tietyt rokotteet tai käyneensä tietyt tutkimukset sisältäneessä lääkärintarkastuksessa. Myös viranomaiset, työterveyslääkärit ja muut terveydenhuollon ammattilaiset voivat antaa suosituksia tiettyjen rokotteiden ottamiseksi tai lääkityksen aloittamiseksi tiettyihin maihin matkustettaessa.

Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvien rokotteiden, lääkkeiden ja lääkärintarkastusten kulujen korvaamista ei nimenomaisesti säännellä tuloverolaissa. Verotuskäytännössä on katsottu, että normaalin työterveyshuollon piiriin kuuluvat rokotukset ja lääkärintarkastukset, jotka liittyvät ulkomaantyöskentelyyn, ovat työntekijälle verovapaita. Lisäksi verotuskäytännön nojalla voidaan työpaikkalääkäriin työntekijälle komennusta varten määräämien lääkkeiden hankkimisesta aiheutuneet kustannukset korvata verovapaasti. Ilman lääkemääräystä apteekeissa myytävistä lääkkeistä voidaan verovapaasti korvata työskentelykohteen olosuhteisiin nähden tavanomaisia ja kohtuullisia lääkkeitä. Työntekijälle voidaan täten vallitsevaan verotuskäytäntöön perustuen kustantaa verovapaasti varsin laajasti rajat ylittävään työskentelyyn liittyviä terveydenhoitokuluja.

Työnantajan kustantamat työntekijän perheenjäsenen rokotus-, lääke- ja lääkärintarkastuskulut ovat lähtökohtaisesti työntekijän veronalaista tuloa tuloverolain veronalaisen tulokäsitteen johdosta. Poikkeustilanteissa kustannukset voidaan verotuskäytännön linjausten mukaan katsoa verovapaaksi, jos niitä voidaan pitää työkohteen olosuhteisiin nähden tavanomaisena ja perusteltuna. Tietty rokotus tai lääkitys saattaa esimerkiksi olla pakollinen tai välttämätön, jotta kyseisessä maassa voi oleskella turvallisesti. Verotuskäytännössä esimerkiksi malarianestolääkitys on katsottu tällaiseksi välttämättömäksi lääkitykseksi.

Nykyisen käytännön mukaan rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa työnantaja voi edellä todetusti varsin laajasti kustantaa työntekijän tarpeellisia terveydenhoitomenoja. Koska kyseessä ovat välittömästi maahanpääsyyn, turvalliseen oleskeluun ja terveydenhuollon ammattilaisten suosituksiin liittyvät tarpeelliset kustannukset, olisi perusteltua, että myös perheenjäsenen vastaavat kulut voitaisiin maksaa verovapaasti.

2.6.4 Työnantajan kustantamat ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetut viranomaisrekisteröintiin liittyvät palvelut

Työnantaja saattaa hankkia työntekijälle ulkopuoliselta palveluntarjoajalta työskentelymaan viranomaisveloitteiden hoitamiseen liittyviä palveluita, kuten työlupaan, henkilötunnuksen tai veronumeron liittyvän hakemuksen tekemisessä avustamista. Näiden palveluiden veronalai-

suudesta ei ole erityissäännöksiä, vaan arviointi perustuu veronalaisen tulon määrittelyyn tulo-verolaissa. Työnantajan kustantamista palveluista on kuitenkin oikeus- ja verotuskäytäntöä, jossa on katsottu verovapaaksi eduksi työnantajan kustantamat, maahantulon ja työskentelyn edellytyksenä olevien viisumin, työ- tai oleskeluluvan sekä veronumeron hankkimiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetut palvelut.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2020:155 mukaan määräaikaisella työsopimuksella työskentelevälle palkansaajalle hankittavaan työntekijän oleskelulupaan liittyvän, ulkopuoliselle palveluntarjoajalle maksettavan palkkion tai korvauksen ei katsota muodostavan työntekijälle palkanluontoista etuutta. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan Suomessa tapahtuvaan työskentelyyn oikeuttavan oleskeluluvan hakeminen edellyttää työnantajan myötävaikutusta ja työnantajan velvollisuus on varmistua vaadittavan oleskeluluvan olemassaolosta. Näin ollen työntekijän oleskeluluvan hakemiseen liittyy siten myös työnantajaa velvoittavaa lainsäädäntöä. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että työnantajan maksamat oleskeluluvan hakemiseen liittyvät kustannukset ovat luonteeltaan työnantajalle kuuluvia, vaikka kustannus kohdistuukin osittain myös työntekijän henkilökohtaisen lakisääteisen velvollisuuden täyttämiseen.

Viisumin ja työ- tai oleskeluluvan lisäksi työnteon edellytyksenä voi olla voimassa oleva veronumero. Tällainen edellytys on esimerkiksi rakennusosalalla, jossa työntekijä ei ilman voimassa olevaa veronumeroa pääse työmaalle. Vastuu veloitteen noudattamisesta on työnantajalla. Verotuskäytännössä on katsottu, että jos veronumeron hankkiminen on työnteon edellytys ja vastuu veloitteen noudattamisesta on työnantajalla, työnantaja voi kustantaa työntekijälle veronumeron hankkimiseen liittyvän palvelun verovapaasti. Esimerkiksi rakennusosalalla ja telakalla työntekijä ei pääse työmaalle ilman veronumerorekisteriin merkittyä veronumeroa.

Veronumeron saamisen edellytyksenä on suomalainen henkilötunnus. Edellä mainitun korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2020:155 mukaan henkilötunnuksen hankkimisessa avustamisesta aiheutuneet kustannukset on katsottu työntekijän elantomenoiksi ja työnantajan kustantamina palkanluontoiseksi etuudeksi. Henkilötunnuksen hankkiminen välittömästi työskentelyn alkaessa Suomessa on kuitenkin työnantajan intressissä viranomaisraportoinnin ja muiden veloitteiden asianmukaisen hoitamisen varmistamiseksi. Työnantajan kustantama ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostettu palvelu henkilötunnuksen hankkimiseksi työntekijälle olisi siten työnantajan intressissä ja verovapaus myös sitä koskevan palvelun osalta perusteltua.

Työnantajan maksaessa työntekijän perheenjäsenelle vastaavia palveluja, katsotaan nykykäytännössä perheenjäsenen osuus työnantajan maksamista kustannuksista työntekijän veronalaiseksi eduksi. Kuitenkin perheenjäsenen osalta on tulkittavissa, että asiointiavussa on kyseessä muutto- ja matkakustannuksiin vertautuva kustannus.

2.7 Koulutusvähennys

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968), jäljempänä *elinkeinoverolaki*, voimassa olevan 56 §:n mukaan työnantaja saa sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, vähentää tämän pykälän 2–4 momentin mukaan määräytyvän koulutusvähennyksen yhteistoimintalain (1333/2021) 9 §:ssä tarkoitettuun kehittämissuunnitelmaan tai taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetun lain (1136/2013) 3 §:ssä tarkoitettuun koulutussuunnitelmaan perustuvasta elinkeinotoiminnassa työskennelleen työntekijän koulutuksesta, jos:

- 1) koulutus kestää yhtäjaksoisesti vähintään tunnin;
- 2) työnantaja maksaa koulutuksen ajalta työntekijälle palkkaa; ja

3) työntekijän palkkauskustannuksiin ei ole verovuonna myönnetty julkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta annetun lain (916/2012) 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua palkkatukea tai 7 a luvussa tarkoitettua 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea.

Koulutusvähennyksen määrä lasketaan siten, että yrityksen työntekijöiden keskimääräinen päiväpalkka kerrotaan koulutusvähennyksen oikeuttavien koulutuspäivien määrällä, ja näin saatu tulo jaetaan luvulla 2.

Keskimääräinen päiväpalkka saadaan jakamalla työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 19 a §:n mukainen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva verovuoden palkkasumma verovuoden keskimääräisellä työntekijämäärällä ja näin saatu osamäärä luvulla 200. Jos verovuoden pituus poikkeaa 12 kuukaudesta, suhteutetaan edellä mainittu jakajana käytettävä luku verovuoden pituutta vastaavasti.

Koulutuspäivänä pidetään päivää, jona koulutuksen kesto on ollut vähintään kuusi tuntia. Koulutuspäivä voi muodostua myös useasta koulutuksesta tai koulutusjaksosta, joiden yhteenlaskettu kesto verovuonna on vähintään kuusi tuntia. Verovuonna koulutusvähennyksen oikeuttaa enintään kolme koulutuspäivää työntekijää kohti.

Työnantajan on laadittava kirjallinen selvitys koulutusvähennyksen laskentaperusteista ja 1–4 momentissa säädettyjen koulutusvähennyksen edellytysten täyttymisestä. Selvitys koulutusvähennyksen edellytysten täyttymisestä on laadittava työntekijäkohtaisesti.

Koulutusvähennykseen ei ole kuitenkaan oikeutta tuloverolain 20 ja 21 §:ssä tarkoitettulla yhteisöllä, 21 a §:ssä tarkoitettulla yliopistolla, 21 b §:ssä tarkoitettulla ammattikorkeakouluosakeyhtiöllä eikä yhdistyksillä ja säätiöillä.

Maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 10 f §:ssä on vastaavat säännökset kuin elinkeinoverolain 56 §:ssä.

2.8 Metsälahjavähennyksen valtiontukiseuranta

Tuloverolain 55 d §:n mukaan metsälahjavähennykseen sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013.

Tuensaajan saamien kaikkien vähämerkityksisten tukien yhteismäärä verovuoden ja kahden edellisen verovuoden aikana ei saa ylittää 200 000 euroa.

Tuensaajana pidetään metsämaan omistajaa.

Tuen myöntämisaikana pidetään verotuksen valmistumisajankohtaa. Valtiontuen määräksi katsotaan sen määrän, joka ilman tukitoimenpidettä olisi määrätty veron määräksi, ja tosiasiallisesti määrätyn veron erotus.

Verohallinto oikaisee verotusta, jos verotuksen toimittamisen jälkeen ilmenee, että 1 momentissa mainitussa asetuksessa säädetty tuen enimmäismäärä verotusta koskevan muutoksenhaun johdosta tai muusta syystä metsälahjavähennyksen vuoksi ylittyy.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 13 päivänä joulukuuta 2023 annetun komission asetuksen (EU) 2023/2831, jäljempänä *de minimis* -asetus, 3 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion yhdelle yritykselle

myöntämän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 300 000:ta euroa minkään kolmen vuoden jakson aikana.

3 Tavoitteet

Hallituksen veropolitiikan tavoitteena on kotitalouksien ostovoiman kohentuminen, työnteon kannustimien parantuminen ja talouskasvun edellytysten vahvistuminen. Verotuksen pitää kannustaa yrittäjyyteen ja tukea kotimaista omistajuutta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2025 ansiotuloveroperusteet. Ansiotuloveroperusteisiin tehtävän indeksitarkistuksen tavoitteena on pitää verotuksen taso ennallaan ansiotason noustessa. Työtulovähennyksen korotuksen tavoitteena on vahvistaa kotitalouksien ostovoimaa ja parantaa työn vastaanottamisen kannustimia työn verotusta keventämällä. Työtulovähennyksen lapsikorotuksen tavoitteena on lisäksi tukea lapsiperheitä sekä parantaa alaikäisten lasten huoltajien työnteon kannustimia.

Hallitus päätti kevään kehysriihessä lisätoimista, joilla parannetaan julkisen talouden kestävyyttä ja luodaan edellytykset velkaantumisen kasvun taittamiseen. Osana tätä kokonaisuutta hallitus päätti, että hallitusohjelmasta poiketen indeksitarkistusta ei tehdä asteikon kahteen ylimpään tulo- ja tulorajaan vuodelle 2025. Lisäksi hallitus päätti supistaa kotitalousvähennystä 100 miljoonalla eurolla ja pienentää eläketulovähennystä. Näiden toimien tavoitteena on vahvistaa julkista taloutta.

Ansiotulovähennyksen poistamisen tavoitteena on lisätä kuntien verotuloja ja parantaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä. Vähennyksen poistaminen korvattaisiin korottamalla ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä.

Nollapäästöisten työsuhteautojen verotuen jatkamisen tavoitteena on kannustaa valitsemaan työsuhteautoksi edelleen nollapäästöinen auto ja näin lisätä nollapäästöisten autojen osuutta autokannasta.

Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvien etuuksien verovapauden laajentaminen nykyisestä tukisi hallitusohjelman pyrkimyksiä lisätä Suomen vetovoimaa kansainvälisillä työmarkkinoilla ja siten torjua osaajapulaa ja vahvistaa talouskasvun edellytyksiä. Työnantajan kustantamien rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvien kulttuuri-, kieli- ja muiden valmennusten verovapauden kirjaaminen lakiin täsmentäisi nykyistä sääntelyä. Työnantajan kustantamien, työskentelypaikan sijainnista johtuvien muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verovapauden laajentaminen nykyisestä 50 prosentista täyteen määrään kannustaisi työntekijöiden asettautumista Suomeen. Lisäksi se yhdenmukaistaisi ja selkeyttäisi Suomeen tulevan työntekijän ja Suomesta ulkomaille töihin lähtevän työntekijän saamien etuuksien verokohtelua. Nykyisin Suomeen tulevan työntekijän saamat muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten korvaukset ovat rajoitetummin verovapaat kuin täältä pois muuttavan työntekijän vastaavat edut. Viranomaisrekisteröintien ja niihin liittyvien asiointipalveluiden nykyistä laajempi verovapaus myös perheenjäsenen osalta niin ikään kannustaisi ja sujuvoittaisi työntekijöiden asettautumista Suomeen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

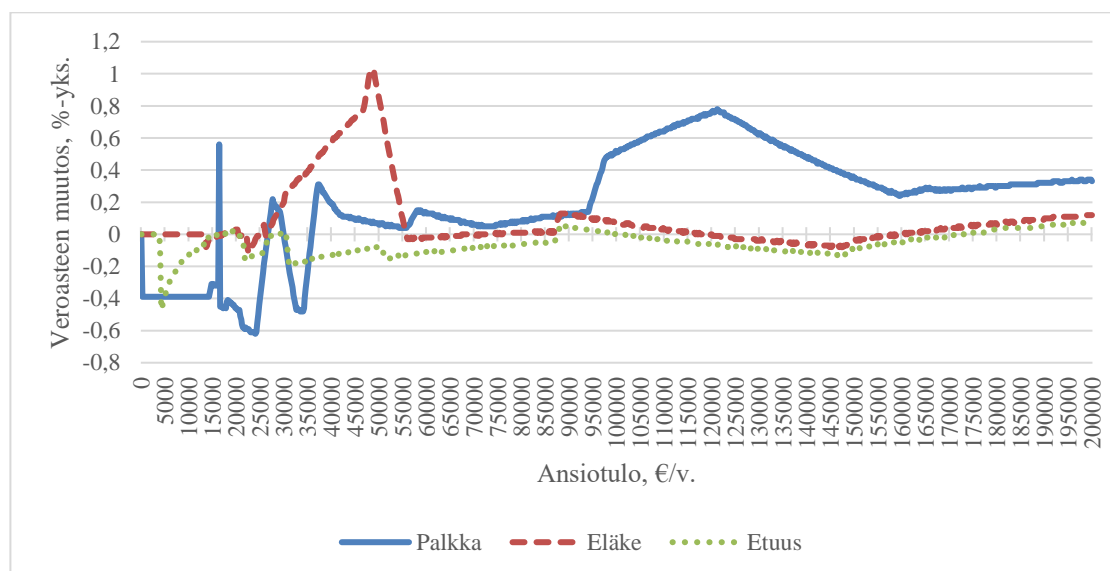
4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Ansiotulojen verotus

Hallitusohjelman mukaan työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi ansiotuloverotusta kevennetään painottaen kevennystä pieni- ja keskituloisiin korottamalla työtulovähennystä. Kevennyksen suuruus koko hallituskaudella on 405 miljoonaa euroa, josta vuoden 2025 verotuksessa tehtävän kevennyksen osuus on noin 100 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukainen työn verotuksen kevennys ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla työtulovähennyksen vähennysprosenttia, enimmäismäärää ja poistumaprosentteja.

Hallitusohjelman mukaan ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin vuosittain indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla. Hallitus kuitenkin päätti kevään kehysriihessä osana julkisen talouden lisäsopeutustoimia, että indeksitarkistus jätetään vuonna 2025 tekemättä valtion tuloveroasteikon kahden ylimmän tuloluokan osalta. Tämän johdosta esityksessä ehdotetaan ansiotuloveroperusteisiin tehtäväksi indeksitarkistus siten, että tarkistusta ei tehdä tuloveroasteikon kahteen ylimpään tuloluokkaan. Valtiovarainministeriön kevään 2024 ennusteen mukainen arvio kuluttajahintaindeksin muutoksesta vuonna 2025 on 1,6 prosenttia ja ansiotasoindeksin muutoksesta 3,4 prosenttia. Indeksitarkistus ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla progressiivisen tuloveroasteikon tulo rajoja, lukuun ottamatta kahta ylintä tulo rajoja, sekä muuttamalla perusvähennyksen enimmäismäärää ja työtulovähennyksen enimmäismäärää, poistuman tulo rajoja sekä toista poistumaprosenttia. Koska indeksitarkistusta ei tehtäisi kahden ylimmän tuloluokan osalta, olisi asteikon ylin porras 150 000 euron kohdalla myös vuonna 2025.

Kokonaisuutena katsottuna, kun otetaan huomioon tässä esityksessä esitetyt muutokset, ansiotason nousu ja maksumuutokset, pienituloisten palkansaajien verotus kevenee ja keski- ja suurituloisten verotus kiristyy hieman. Eläketulon verotus kiristyy tulovälillä noin 26 000–56 000 euroa vuodessa saavilla. Etuustulon verotus kevenee hieman pieni- ja keskituloisilla päiväraha- tuloa saavilla.

4.1.2 Työtulovähennyksen lapsikorotus

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi verotuksessa otetaan käyttöön 50 euron lapsikohtainen korotus työtulovähennykseen. Tähän perustuen työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 50 eurolla jokaisesta verovelvollisen huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta. Korotuksessa ei olisi lapsien lukumäärään perustuvaa enimmäismäärää eikä verovelvolliskohtaista enimmäismäärää. Jos henkilö olisi lapsen ainoa huoltaja eikä häneen sovellettaisi tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä, myönnettäisiin korotus kaksinkertaisena.

Työtulovähennys määräytyisi muilta osin samalla tavalla kuin muillakin verovelvollisilla. Työtulovähennys siten kertyisi ja poistuisi samalla tavalla kuin muillakin verovelvollisilla, mutta enimmäismäärä olisi korkeampi. Jos henkilö olisi oikeutettu myös tuloverolain 125 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ikään perustuvaan työtulovähennyksen korotukseen, myönnettäisiin lapsikorotus tämän lisäksi.

Työtulovähennyksen korotus myönnettäisiin verovelvolliselle, jolla on verovuoden viimeisenä päivänä väestötietojärjestelmän mukaan huollettavanaan alaikäinen lapsi. Alaikäisellä lapsella tarkoitettaisiin tuloverolain 8 §:n 1 momentin mukaisesti lasta, joka ennen verovuoden alkua ei ole täyttänyt 17 vuotta. Lapsen huoltajalla tarkoitettaisiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) mukaisia huoltajia.

Työtulovähennys myönnetään 125 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työtulojen perusteella, joten myös työtulovähennyksen lapsikorotuksen saaminen edellyttää, että henkilöllä on työtulovähennykseen oikeuttavia työtuloja.

4.1.3 Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä

Kuntataloudessa on lähivuosina tulojen ja menojen välillä merkittävä epätasapaino, joka enteilee veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria. Ilman uusia toimenpiteitä kuntatalouden lainakanta uhkaa kasvaa huomattavasti. Viime vuosina valtion koronatuotet ja sote-uudistukseen liittyvät viiveet verotulokertymässä ovat pitäneet kuntatalouden lähellä tasapainoa. Sote-uudistuksen jälkeen talouden liikkumavara kunnissa on kaventunut huomattavasti, minkä vuoksi palveluverkon ennakoiva suunnittelu sekä investointien tarveharkinnan tärkeys korostuvat.

Kevään kehysriihessä hallitus päätti kuntatalouden tilannetta koskevasta toimenpidekokonaisuudesta. Osana tätä kokonaisuutta hallitus päätti, että kuntien verotuloja lisätään ja kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannetaan poistamalla ansiotulovähennys ja samalla valtionverotukseen tehdään muutokset, joilla rajataan verotuksen kiristymistä.

Tähän perustuen tuloverolaissa säädetty ansiotulovähennys ehdotetaan kumottavaksi ja se korvattaisiin korottamalla työtulovähennystä. Lisäksi muutettaisiin tuloveroasteikon kahta ylintä marginaaliveroprosenttia. Ansiotulovähennys on puhtaasta ansiotuloista tehtävä vähennys ja se myönnetään vastaavin perustein sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Työtulovähennys puolestaan on verosta tehtävä vähennys. Se tehdään ensisijaisesti ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta ja siltä osin kuin vähennys ylittää ansiotulosta valtiolle suoritettavan tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennykset myönnetään samojen tulojen perusteella. Koska ansiotulovähennys on tulosta tehtävä vähennys, se kohdistuu tällä hetkellä työtulovähennystä enemmän kunnallisveroon ja näin pienentää kunnallisveron tuottoa sekä kasvattaa

kuntien nimellisen ja efektiivisen veroprosentin välistä eroa. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä siirtää vähennysten painopistettä kunnallisverotuksesta valtionverotukseen ja näin ollen kasvattaa kunnallisveron tuottoa sekä parantaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä. Hallituksen linjauksen mukaisesti kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Lisäksi kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia lisätään vuodesta 2025 lähtien.

Koska kirkollisveroa maksetaan kunnallisverotuksessa verotettavan tulon perusteella, ehdotettu muutos lisää kirkollisveron tuottoa. Kirkollisverotuoton lisäyksen vuoksi seurakuntien valtion rahoitusta tullaan pienentämään ja siitä annetaan erillinen esitys.

Koska ansiotulovähennys on tulosta tehtävä vähennys, sen vaikutus verovelvolliselle ja kunnille riippuu kunnallisveroprosentin suuruudesta. Korkeamman veroprosentin kunnissa vähennyksen vaikutus verovelvolliselle on suurempi kuin matalan veroprosentin kunnissa. Vastaavasti sen vaikutus kunnan verotuloihin on suurempi korkeamman veroprosentin kunnissa kuin matalan veroprosentin kunnissa. Työtulovähennys on verosta tehtävä vähennys, joten sen veroaikutus ei ole riippuvainen kunnallisveroprosenteista. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä ehdotetaan mitoitettavaksi keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukaan. Tämä tarkoittaisi sitä, että verotus kiristyisi korkeamman veroprosentin kunnissa ja kevenisi matalamman veroprosentin kunnissa. Jos työtulovähennys mitoitettaisiin siten, ettei verotus kiristyisi korkeimmakaan veroprosentin kunnissa, edellyttäisi se huomattavaa veronkevennystä.

4.1.4 Eläketulovähennys

Osana julkisen talouden lisäsopeutustoimia hallitus päätti kevään kehysriihessä kiristää eläketulojen verotusta siten, että pienempien eläkkeiden verotus ei kiristy. Kiristys päätettiin toteuttaa supistamalla eläketulovähennystä noin 150 miljoonalla eurolla. Tämän perusteella eläketulovähennyksen toista poistumaprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 15 prosentista 19,4 prosenttiin.

4.1.5 Kotitalousvähennys

Hallitus päätti kevään kehysriihessä lisätoimista, joilla parannetaan julkisen talouden kestävyttä ja luodaan edellytykset velkaantumisen kasvun taittamiseen. Julkisen talouden vakavan tilanteen vuoksi hallitus päätti myös julkista taloutta vahvistavista verotoimista. Uusien vero toimien vaikutus julkiseen talouteen on 1,4 miljardia euroa. Osana tätä toimenpidekokonaisuutta hallitus päätti, että kotitalousvähennystä supistetaan 100 miljoonalla eurolla. Kotitalousvähennyksen supistaminen ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vähennyksen enimmäismäärää ja korvausprosentteja alennettaisiin sekä omavastuuosuutta korotettaisiin. Vähennyksen perusteisiin ehdotettavat muutokset on mitoitettu siten, että vähennysprosentit säilyisivät mahdollisimman suurina.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan alennettavaksi 2 250 eurosta 1 600 euroon. Vähennysprosenttia ehdotetaan alennettavaksi työkorvausten kohdalla 40 prosentista 35 prosenttiin ja palkkojen kohdalla 15 prosentista 13 prosenttiin. Vähennyksen omavastuu ehdotetaan korotettavaksi 100 eurosta 150 euroon.

Voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä sekä fysio- ja toimintaterapiaa koskeva korotettu kotitalousvähennys päättyy vuoden 2024 loppuun. Jatkossa myös näiden töiden perusteella myönnettäisiin kotitalousvähennystä samojen perusteiden mukaisesti kuin myönnettäessä vähennystä asunnon kunnossapito- ja perusparannustöiden perusteella. Öljylämmityksestä luopuminen säilyisi voimassaolevan lain mukaisesti korotetun koti-

talousvähennyksen piirissä vuoden 2027 loppuun. Öljylämmityksestä luopumisen kohdalla vähennyksen enimmäismäärä olisi edelleen 3 500 euroa ja vähennysprosentti 60 prosenttia työkorvauksissa sekä 30 prosenttia palkoissa. Myös öljylämmityksestä luopuminen on kotitalousvähennyksen yleisen omavastuun piirissä, joten ehdotettu omavastuun korotus koskisi myös öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää kotitalousvähennystä.

Vähennykseen oikeuttaviin töihin ei ehdoteta muutoksia. Kotitalousvähennykseen oikeuttaa tavallinen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö, fysioterapia ja toimintaterapia sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- ja perusparannustyö.

4.1.6 Työsuhdeautojen verotuet

Hallitus päätti kevään kehysriihessä, että nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen voimassaoloa jatketaan. Tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaan ajonaikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotusarvoa alennetaan 170 eurolla kuukaudessa vuoden 2025 loppuun. Hallituksen linjauksen mukaisesti tuloverolakea ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuen voimassaoloa jatketaan neljällä vuodella eli vuoden 2029 loppuun. Tuen määrään tai rakenteeseen ei ehdoteta muutoksia.

Muihin tuloverolain 64 a §:ssä säädettyihin liikenteen työsuhde-etujen väliaikaisiin veronhuojennuksiin ei ehdoteta muutoksia. Näin ollen työnantajan tarjoaman latausedun verovapaus sekä vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvon alentaminen jatkuisivat voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti normaalisti vuoden 2025 loppuun.

4.1.7 Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu valmennus

Esityksessä ehdotetaan, että rajat ylittävissä työskentelytilanteissa työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus säädettäisiin verovapaaksi etuudeksi työntekijälle. Työnantajan maksamien rajat ylittävään työskentelyyn liittyvien koulutus- ja valmennuskustannusten verokohtelu perustuu nykyisellään tuloverolain yleiseen säännökseen työnantajan kustantamasta koulutuksesta ja sitä koskevaan verotuskäytäntöön. Rajat ylittävää työskentelyä koskevan kulttuuri-, kieli ja muun vastaavan valmennuksen lisääminen tuloverolain koulutusta koskevaan säännökseen täsmentäisi sen soveltamisalaa.

Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvät perheenjäsenelle tarjotut valmennukset eivät ole välittömiin työskentelypaikan sijainnista johtuviin muutto- ja matkakuluihin rinnastuvia välttämättömiä kuluja. Tämä puoltaa niiden katsomista myös jatkossa veronalaiseksi etuudeksi työnantajan korvattessa näitä kuluja, eikä perheenjäsenen osalta verotuskohteluun ehdoteta tässä esityksessä muutosta.

4.1.8 Muuttokustannukset

Esityksessä ehdotetaan, että työnantajan työntekijälle maksamat muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset olisivat työntekijälle kokonaan verovapaita etuuksia aina, kun muutto tapahtuu työpaikan sijainnin vuoksi nykyisen 50 prosentin sijaan. Työnantaja voisi korvata verovapaasti myös työntekijän perheenjäsenen vastaavat kustannukset.

Nykysääntelyn ja verotuskäytännön haasteena on, etteivät ne mahdollista kustannusten korvaamista kokonaan verovapaasti tilanteessa, jossa työntekijä on solminut työsopimuksen suoraan suomalaisen työnantajan kanssa tai komennus tapahtuu työntekijän aloitteesta. Lakimuutos varmistaisi, että Suomeen muuttava työntekijä saisi samat verovapaat etuudet kuin Suomesta ulkomaille muuttava työntekijä. Lisäksi muutoksen johdosta myös kotimaisissa työskentelypaikan

sijainnista johtuvissa muutoissa voitaisiin muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset jatkossa kustantaa kokonaan verovapaasti.

Lisäksi ehdotetaan kirjattavaksi lakiin, että työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen ottama komennusmatkavakuutus katsottaisiin verovapaasti korvattavaksi muutto- ja matkustamiskustannukseksi. Kyseessä olisi nykysääntelyn ja verotuskäytännön laajennus siltä osin, että jatkossa myös Suomeen työskentelemään lähetetyn työntekijän perheenjäsenelle otettu vakuutus voitaisiin katsoa työntekijän verovapaaksi etuudeksi.

4.1.9 Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantuloon liittyvät kustannukset

Passin, viisumin, työ- ja oleskeluluvan, veronumeron sekä henkilötunnuksen osalta esitetään, että työnantajan kustantamat viranomaismaksut ja ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostettu palvelu passin, lupien, henkilötunnuksen ja veronumeron hankkimiseksi säädettäisiin niin työntekijän kuin tämän perheenjäsenen osalta työntekijän verovapaaksi eduksi. Jatkossa työnantaja voisi työntekijän veronumeron ja työskentelyyn liittyvien lupien lisäksi, vallitsevaa käytäntöä laajemmin korvata verovapaasti myös passin ja henkilötunnuksen hankinnasta aiheutuneita kustannuksia sekä perheenjäsenen vastaavat rekisteröinnistä, luvista ja näihin liittyvistä ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista aiheutuneet kulut. Rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa edellä kuvatut viranomaisrekisteröinteihin ja lupiin liittyvät kustannukset ovat katsottavissa maahanpääsyn ja siten myös työnteon edellytykseksi, minkä vuoksi on perusteltua, että työnantaja voisi korvata kustannukset verovapaasti.

Lisäksi ehdotetaan, että työnantajan maksamat maahantulon, lupien ja turvallisen työskentelyn kannalta perustellut työntekijän ja hänen perheenjäsenensä rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastukset säädettäisiin työntekijän verovapaaksi eduksi. Nykyisellään kustannusten korvaaminen perustuu verotuskäytäntöön. Etenkin perheenjäsenen kustannuksia on katsottu voitavan korvata rajoitetummin. Rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa rokotus-, lääk- ja lääkärikulut liittyvät kuitenkin välittömästi maahanpääsyyn, tarpeellisten lupien hankintaan sekä turvalliseen maassa oleskeluun, mikä tukee kustannusten korvaamisen verovapautta.

4.1.10 Koulutusvähennys

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi elinkeinoverolain 56 § ja maatilatalouden tuloverolain 10 f §. Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmä (2017) on arvioinut, että koulutusvähennys on tehoton ja hallinnollisesti raskas tuki yrityksille. Koulutusvähennyksen käyttö on jäänyt alkuperäistä arviota vähäisemmäksi ja edellytykset vähennyksen saamiselle (mm. koulutussuunnitelman laatiminen) on arvioitu työläiksi suhteessa saatavaan verohyötyyn. Hallituksen esityksessä (HE 95/2013) koulutusvähennyksestä aiheutuvaksi verotulojen menetykseksi arvioitiin vuositasolla noin 57 milj. euroa kun toteutunut verotulojen menetys vuosina 2017–2022 on ollut noin 9–12 miljoonaa euroa vuodessa. Odotettua alhaisempi käyttö voi osaltaan kertoa siitä, ettei koulutusvähennys ole täyttänyt sille asetettuja tavoitteita eli lisäämään työntekijöiden koulutusta.

4.1.11 Metsälahjavähennyksen valtioneuvoston

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolain 55 d §:n 1 ja 2 momentti vastaamaan uutta de minimis -asetusta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset julkiseen talouteen ja verovelvollisille

Yleistä

[Tämän hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarviot perustuvat valtiovarainministeriön kevään 2024 ennusteeseen. Ne tulevat vielä päivittymään ja täydentymään syksyllä 2024 tuoreimpien ennusteiden mukaiseksi ennen hallituksen esityksen antamista eduskunnalle.]

Esityksessä ehdotettujen muutosten vaikutuksia on pääosin arvioitu Verohallinnon ylläpitämällä HVSR-mikrosimulointimallilla.

Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja vuonna 2025 yhteensä noin 683 miljoonalla eurolla. Valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän noin 1 082 miljoonalla eurolla. Kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan noin 316 miljoonalla eurolla. Seurakuntien verotulojen arvioidaan kasvavan noin 37 miljoonalla ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun tuoton noin 46 miljoonalla eurolla.

Lisäksi täyssähköautojen verotusarvon määräaikaisen alentamisen jatkaminen neljällä vuodella arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä vuosina 2026–2029 noin 94 miljoonalla eurolla, josta yhteisöveron osuus olisi 58 miljoonaa euroa. Verotuottojen alentuminen jakautuisi vuosittain siten, että vuonna 2026 verotulot alenisivat 15 miljoonaa euroa, vuonna 2027 verotulot alenisivat yhteensä 21 miljoonaa euroa, vuonna 2028 yhteensä 26 miljoonaa euroa ja vuonna 2029 yhteensä 32 miljoonaa euroa.

Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vaikuttavan myös kotitalouksien ja yhteisöjen taloudelliseen toimintaan, joten muutoksiin liittyy myös epäsuoria vaikutuksia. Lisääntyneen taloudellisen toiminnan voidaan arvioida kasvattavan vero- ja maksutuottoja, kuten arvonlisävero, tulovero ja sosiaalivakuutusmaksuja. Lisäksi sen voidaan arvioida pienentävän julkisia menoja, kuten työttömyyskorvauksia ja muita työllisyyteen liittyviä menoja. Epäsuorat vaikutukset ovat kuitenkin vaikeasti arvioitavissa, eikä niitä ole voitu kattavasti sisällyttää tässä esityksessä esitettyihin taloudellisiin vaikutuksiin.

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus

Hallituksen kehysriihessä tehdyn päätöksen mukaisesti ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi täysimääräinen 3,4 prosentin ansiotasoindeksiin mukainen indeksitarkistus, pois lukien tuloveroasteikon kaksi ylintä tulo luokkaa. Valtiovarainministeriön kevään 2024 ennusteen mukainen arvio kuluttajahintaindeksiin muutoksesta vuonna 2025 on 1,6 prosenttia ja ansiotasoindeksiin muutoksesta 3,4 prosenttia. Indeksitarkistus ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla progressiivisen tuloveroasteikon tulo rajoja, lukuun ottamatta kahta ylintä tulo rajoja, sekä muuttamalla perusvähennyksen enimmäismäärää ja työtulovähennyksen enimmäismäärää sekä kertymä- ja poistumaprosentteja. Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistuksen arvioidaan vähentävän ansiotuloveroja noin 708 miljoonalla eurolla.

Valtion progressiiviseen ansiotuloveroasteikkoon indeksitarkistuksen johdosta ehdotettavien muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja vuositasolla yhteensä noin 374 miljoonalla eurolla,

josta valtion osuus on 373 miljoonaa euroa ja kuntien osuus 1 miljoonaa euroa. Muutoksen vaikutus seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen verotuloihin arvioidaan vähäiseksi.

Indeksitarkistukseen liittyvän työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 270 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 253 miljoonaa euroa, kuntien osuus 13 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus 2 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 2 miljoonaa euroa. Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 64 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 32 miljoonaa euroa, kuntien osuus 25 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus 3 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 4 miljoonaa euroa.

Indeksitarkistuksen alimitoitus kahden ylimmän tuloluokan osalta kasvattaa verotuloja yhteensä noin 55 miljoonalla eurolla suhteessa siihen, että indeksitarkistus tehtäisiin täysimääräisenä kaikkiin tuloluokkiin.

Työtulovähennyksen korottaminen pieni- ja keskituloisille

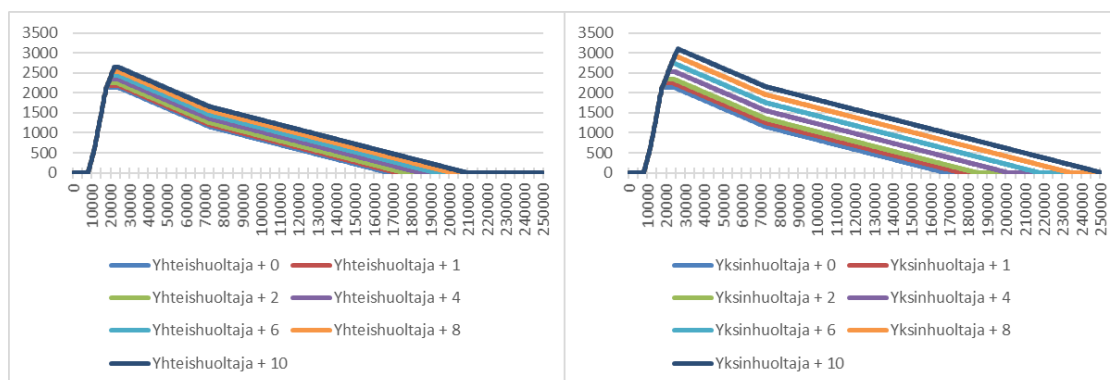
Hallitusohjelman mukaisen pieni- ja keskituloisiin painottuvan työn verotuksen keventämisen työtulovähennystä korottamalla arvioidaan vähentävän verotuloja noin 100 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 91 miljoonaa euroa, kuntien osuus 7 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus 1 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 1 miljoonaa euroa.

[KUVIO Täydennetään myöhemmin]

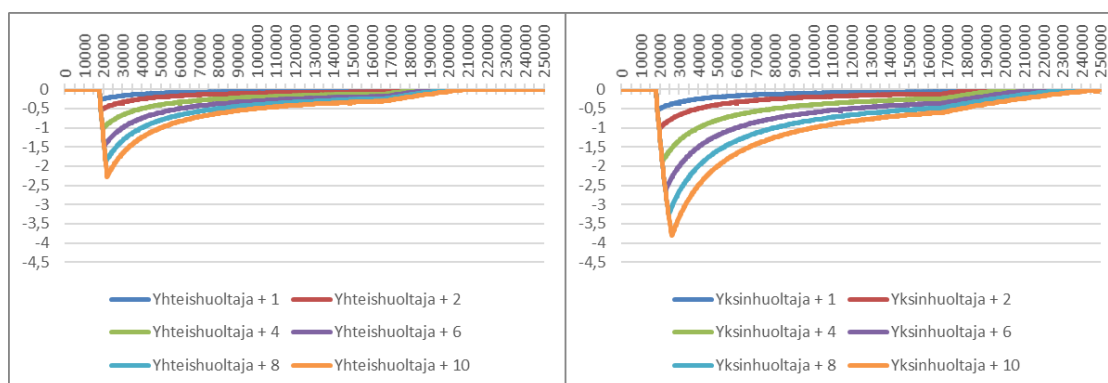
Työtulovähennyksen korottaminen alaikäisen lapsen perusteella

Hallitusohjelman mukaisesti työn vastaanottamisen kannustimien parantamiseksi lapsiperheille otetaan käyttöön lapsikohtainen korotettu työtulovähennys. Lapsikohtaisen 50 euron korotuksen työtulovähennykseen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 132 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 125 miljoonaa euroa, kuntien osuus 5 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus 1 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 1 miljoonaa euroa.

Alla olevasta kuviosta käy ilmi ehdotuksen vaikutus työtulovähennyksen määrään eri tulotasoilla eri lapsimäärillä, yhteishuoltajalla ja yksinhuoltajalla.

Kuviosta alla käy ilmi ehdotuksen vaikutus palkansaajan keskimääräiseen veroasteeseen eri tulotasolla eri lapsimäärillä, yhteishuoltajalla ja yksinhuoltajalla. Korotuksen piirissä olevalla esimerkiksi kahden lapsen yhteishuoltajalla verotus kevenee enimmillään noin 0,5 prosenttiyksikköä tulotasolla noin 19 000–21 000 euroa vuodessa ja keskimäärin noin 0,15 prosenttiyksikköä. Esimerkiksi kahden lapsen yhteishuoltajalla verosta tehtävä työtulovähennys on vähennyksen enimmäismäärän kohdalla sekä poistuma-alueella 100 euroa korkeampi kuin henkilön, jolla ei ole huollettavanaan alaikäistä lasta. Vastaavasti kahden lapsen yksinhuoltajalla verotus kevenee enimmillään noin 1 prosenttiyksikköä ja keskimäärin noin 0,3 prosenttiyksikköä.

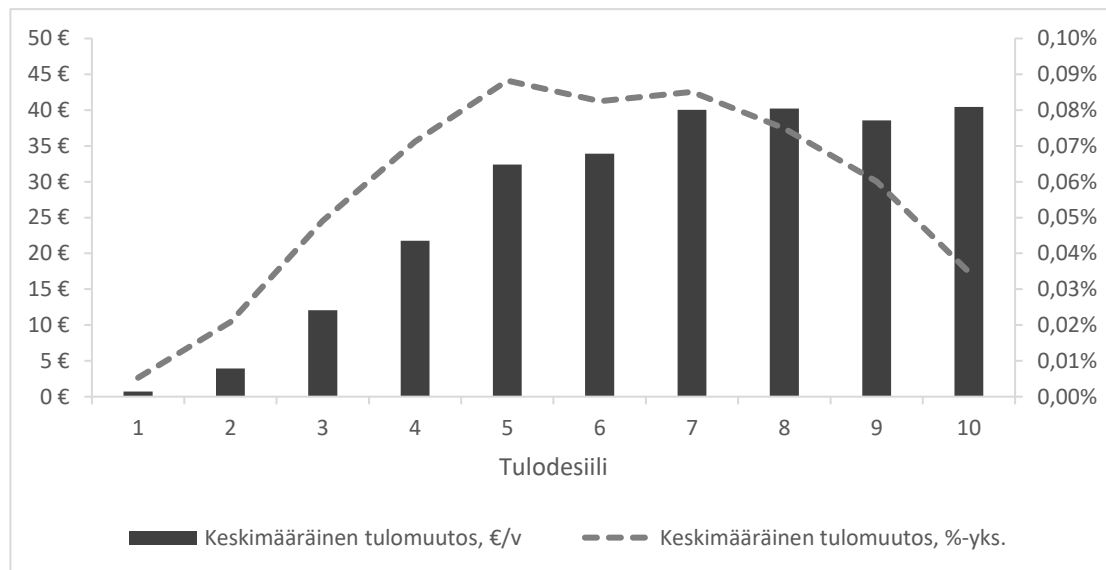
Muutoksen vaikutuksesta noin 45,2 prosenttia arvioidaan kohdistuvan naisiin ja 54,2 prosenttia miehiin. Muutoksen piirissä olevien osalta käytettävissä oleva tulo nousee keskimäärin 152 eurolla naisilla ja 163 eurolla miehillä.

Tulonsaajaryhmittäin tarkasteltuna muutos kohdistuisi pääasiassa palkansaajiin ja yrittäjiin. Alla olevasta taulukosta käy ilmi muutoksen verotuottovaikutukset tulonsaajaryhmittäin.

Sosioekonominen asema	Osuus euromääräisestä muutoksesta, %
Eläkeläinen	0,04
Palkansaaja	94,91
Yrittäjä	4,15
Muut	0,90
Yhteensä	100,00

Alueellisesta näkökulmasta ehdotetun muutoksen verotusta keventävä vaikutus arvioidaan olevan jokseenkin tasainen. Helsingissä, Vantaan ja Keravan- sekä Kymenlaakson hyvinvointialueilla vaikutus on kuitenkin keskimääräistä hieman pienempi ja vastaavasti vaikutus on keskimääräistä suurempi Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueilla.

Kuviossa alla esitetään ehdotetun muutoksen vaikutus eri tulokymmenysten käytettävissä oleviin tuloihin. Vaikutukset on laskettu OECD:n modifioidun ekvivalenssiasteikon mukaisilla kotitalouskohtaisilla ekvivalenteilla tuloilla. Kuviosta käy ilmi, että työtulovähennyksen korotus kasvattaa käytettävissä olevaa tuloa kaikissa tulodesiileissä. Vaikutus on euromääräisesti suurin tulodesiilissä 10 ja suhteellisesti suurin tulodesiileissä 5 ja 7 eli keskituloisilla kotitalouksilla.

Muutoksen vaikutus tulonjakoon Gini-kertoimella mitattuna on -0,01 prosenttiyksikköä eli toimenpide on tuloeroja lievästi kaventava.

Työtulovähennyksen lapsikohtaisen korotuksen työllisyysvaikutuksia on valtiovarainministeriössä arvioitu mikrosimulointimallin avulla. Työllisyysvaikutuksia on arvioitu simuloimalla, kuinka paljon työllistymisveroasteella mitatut työnteon kannustimet muuttuisivat työtulovähennyksen korotuksen myötä. Kun kannustinmuutokseen yhdistetään tutkimuskirjallisuuteen perustuva arvio työn tarjonnan joustosta, saadaan arvio siitä, kuinka paljon työllisyys kasvaisi työtulovähennyksen korotuksen johdosta. Laskelmassa on käytetty arviota keskimääräisestä työn tarjonnan joustosta [Laskelmassa käytetyn joustoestimaatin (0,17) lähteenä Jäntti, Pirttilä & Selin (2015): Estimating labour supply elasticities based on cross-country micro data: A bridge between micro and macro estimates?], mutta on kuitenkin mahdollista, että lapsiperheiden työn tarjonta ja työn tarjonnan jousto eroavat keskimääräisestä. Edellä mainitulla menetelmällä arvioiden saadaan tulokseksi, että työtulovähennyksen lapsikohtainen korotus kasvattaisi työllisyyttä keskipitkällä aikavälillä noin 1 500 henkilöllä.

Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä

Ansiotulovähennys on verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta tehtävä vähennys. Sen vaikutus verovelvollisen maksamiin veroihin riippuu kunnallisveroprosentista: mitä korkeampi kunnallisveroprosentti on, sitä suurempi on vähennyksen verovaikutus ja päinvastoin. Työtulovähennys on verosta tehtävä vähennys, joten kunnallisveroprosentin tasolla ei ole vaikutusta siihen. Työtulovähennys vähennetään ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta. Siltä osin kuin vähennys ylittää ansiotulosta valtiolle suoritettavan tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

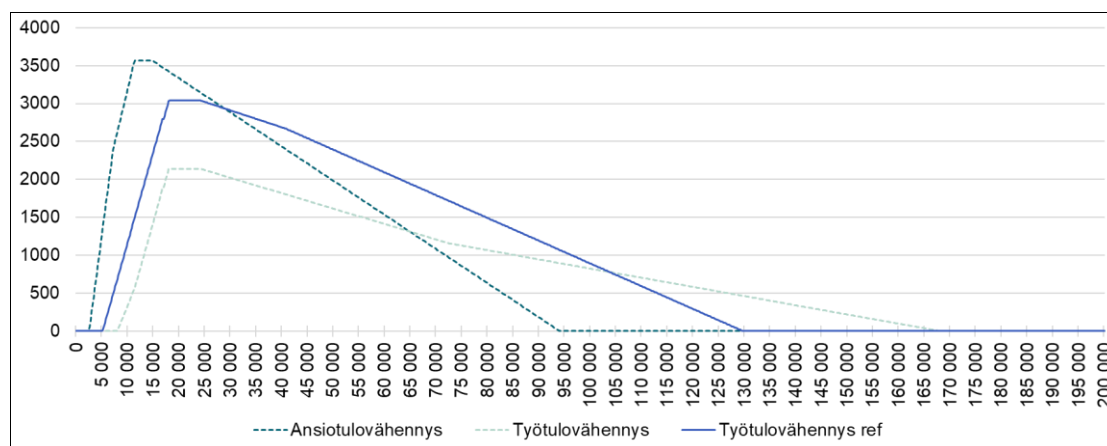
Tässä esityksessä ehdotettu ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä mitoitettaisiin keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukaan. Näin ollen verotus kiristyisi hieman kes-

kimääristä korkeamman kunnallisveroprosentin kunnissa ja kevenisi keskimääräistä matalamman kunnallisveroprosentin kunnissa. Jos korvaus mitoitettaisiin siten, ettei verotus kiristyisi korkeimmakaan kunnallisveroprosentin kunnissa, seuraisi tästä huomattavia verontulomene-tyksiä. Jotta ehdotettu muutos olisi mahdollisimman neutraali sekä verovelvollisten että julkisen talouden näkökulmasta, ehdotetaan, että muutoksen yhteydessä alennettaisiin tuloveroasteikon toiseksi ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä ja vastaavasti ko-rotettaisiin ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä.

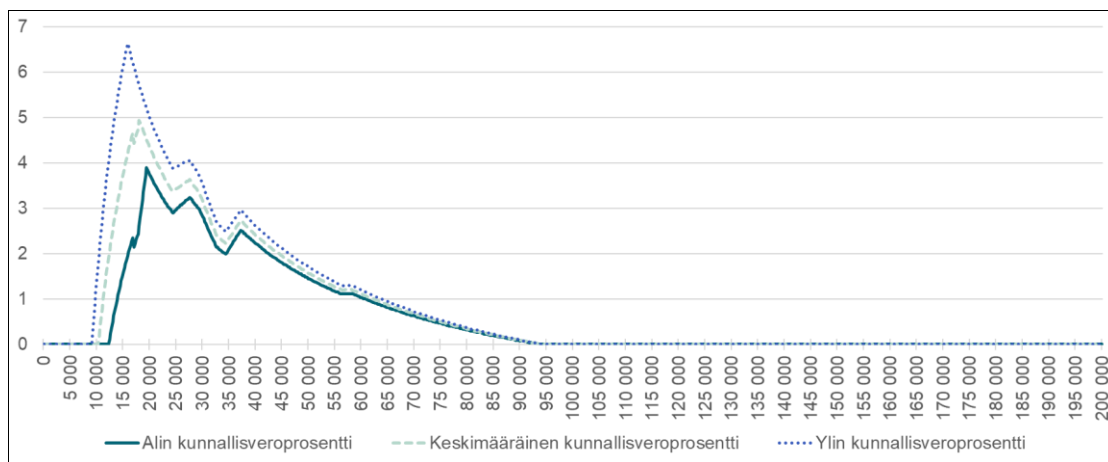
Ansiotulovähennyksen korvaamisen työtulovähennyksellä arvioidaan vähentävän valtion tulo- veron tuottoa noin 418 miljoonalla eurolla ja lisäävän kunnallisveron tuottoa noin 329 miljoon- nalla eurolla, kirkollisveron tuottoa noin 39 miljoonalla eurolla, josta evankelis-luterilaisen kir- kon osuus olisi noin 38 miljoonaa euroa ja ortodoksisen kirkon osuus noin 1 miljoona euroa, ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun tuottoa noin 47 miljoonalla eurolla vuoden 2025 ta- sossa. Yhteensä ehdotetun muutoksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 3 miljoonalla eu- rolla.

Hallitusohjelmassa tavoitteena on kaventaa kuntien nimellisten ja efektiivisten veroprosenttien välistä eroa. Tässä ehdotettu muutos kaventaisi kuntien nimellisten ja efektiivisten veroprosent- tien välistä eroa noin 18,9 prosenttia eli 0,3 prosenttiyksikköä.

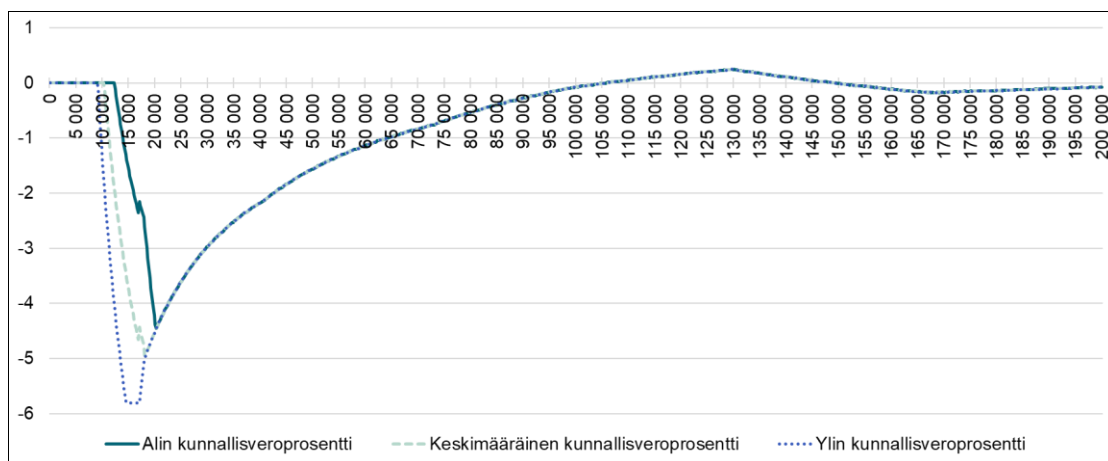
Alla olevassa kuviossa esitetään ansiotulovähennyksen ja työtulovähennyksen euromäärät eri tulotasoilla nykytilanteessa sekä työtulovähennyksen euromäärät ehdotetun muutoksen jälkeen.

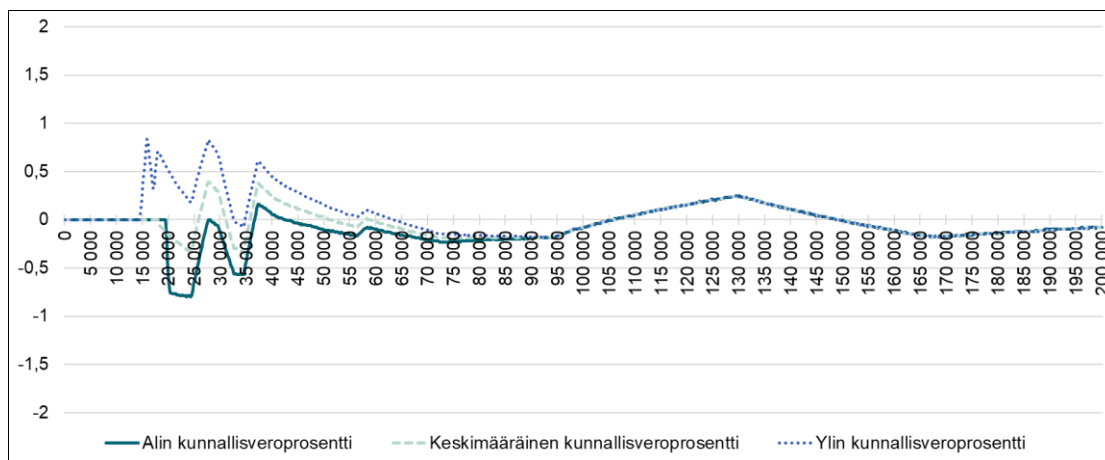
Alla olevassa kuviossa esitetään ansiotulovähennyksen poistamisen palkkatulon verotusta kiris- tävä vaikutus eri tulotasoilla (tuloveroprosentin muutos prosenttiyksikkönä) vuoden 2024 alim- malla, keskimääräisellä ja ylimmällä kunnallisveroprosentilla laskettuna.

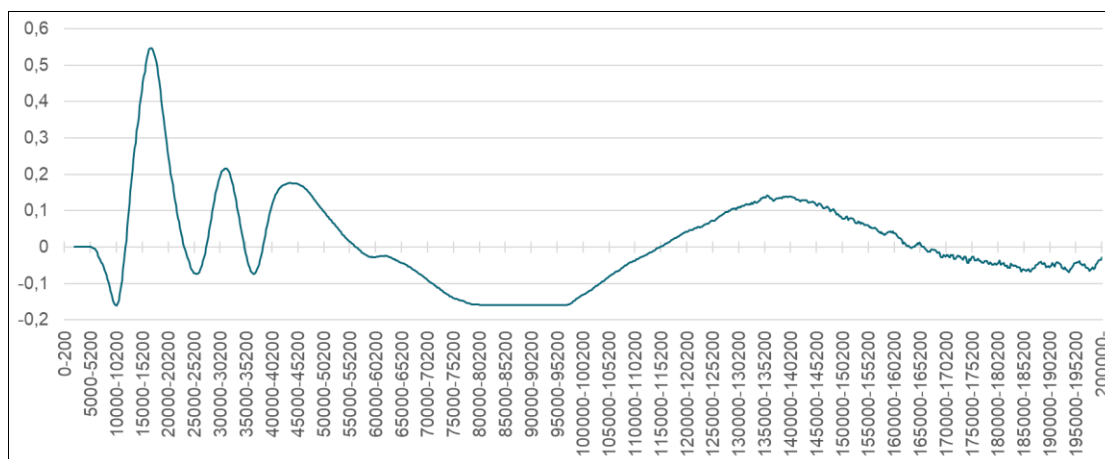
Alla olevassa kuviossa esitetään työtulovähennyksen ja progressiivisen tuloveroasteikon muutosten verotusta keventävä vaikutus eri tulotasolla eri kunnallisveroprosenttien kunnissa, kun ansiotulovähennystä korvataan työtulovähennyksellä.

Kuviossa alla esitetään palkkatulon veroasteen muutos eri tulotasolla alimmalla, keskimääräisellä ja korkeimmalla kunnallisveroprosentilla kun ansiotulovähennys korvataan työtulovähennyksellä.

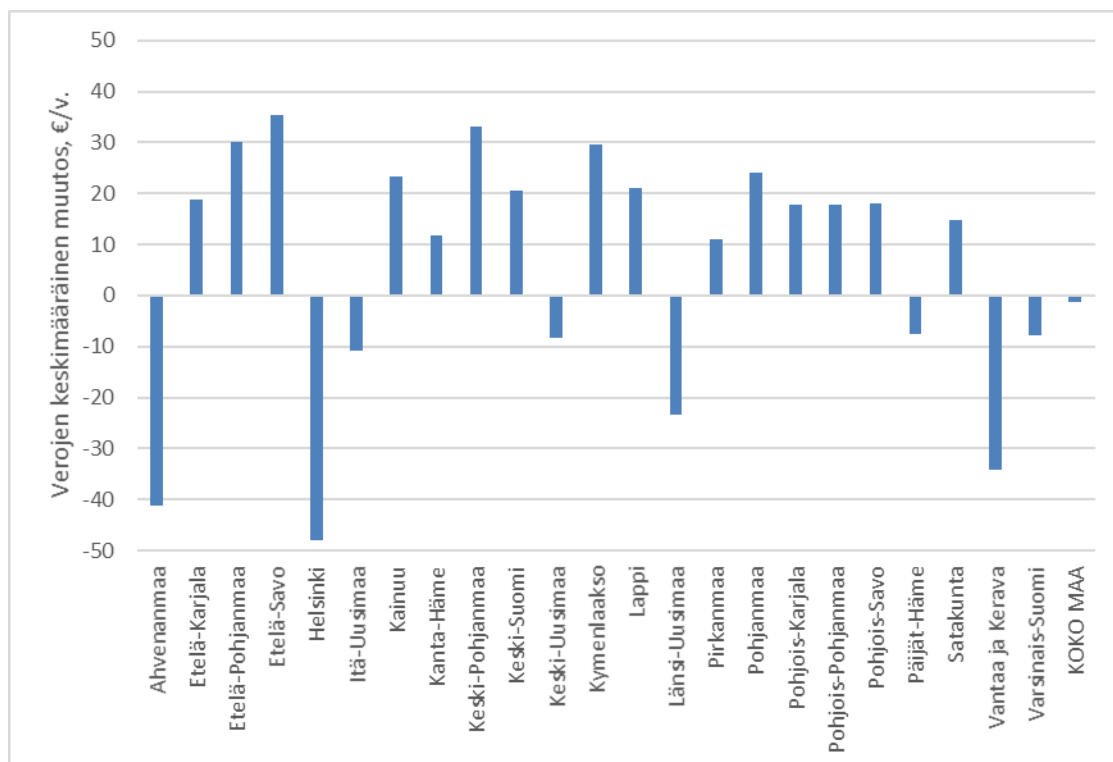

Alla olevassa kuviossa esitetään henkilöverotuksen kokonaisaineiston perusteella toteutettu arvio palkkatulon veroasteen keskimääräisestä muutoksesta 200 euron tuloluokittain, kun ansiotulovähennys korvataan työtulovähennyksellä. Muutoksen johdosta verotus kiristyy noin 1,2 miljoonalla verovelvollisella ja kevenee noin 1,5 miljoonalla verovelvollisella. Mediaani kiristys on noin 56 euroa vuodessa ja mediaani kevenys noin -56 euroa vuodessa.

Ehdotetun muutoksen vaikutukset verovelvollisille eroavat alueittain, koska kunnallisveroprosentit eroavat toisistaan. Koko maan tasolla muutoksen ei keskimäärin arvioida vaikuttavan verotuksen tasoon. Verotus kevenee Helsingissä, Vantaan ja Keravan-, Keski-Uudenmaan-, Länsi-Uudenmaan-, Itä-Uudenmaan, Varsinais-Suomen- ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueilla sekä Ahvenanmaan maakunnassa. Muilla hyvinvointialueilla verotus kiristyy.

Alla olevasta kuvioista käy ilmi verojen keskimääräiset muutokset alueittain.

Tulonsaajaryhmittäin tarkasteltuna muutoksen verotusta keventävä vaikutus kohdistuisi pääasiassa eläkeläisiin ja palkansaajiin. Muutoksesta aiheutuvat lievät veronkiristykset kohdistuisivat työttömiin ja yrittäjiin. Alla olevasta taulukosta käy ilmi muutoksen verotuottovaikutukset tulonsaajaryhmittäin.

Sosioekonominen asema	Verojen muutos, €
Eläkeläinen	-3 536 190
Palkansaaja	-3 665 653
Yrittäjä	1 215 395
Muut	2 724 255
Yhteensä	-3 262 192

Kuntakoon mukaan tarkasteltuna ehdotettu muutos kasvattaisi kunnallisveron tuottoa yli 100 000 asukkaan kuntien osalta keskimäärin 55 euroa asukasta kohden. Alle 2 000 asukkaan kuntien osalta kunnallisveron tuotto kasvaisi keskimäärin 74 euroa asukasta kohden. Koko maan tasolla kunnallisveron tuotto kasvaisi keskimäärin 75 euroa asukasta kohden. Kuntatasolla kunnallisveron tuoton muutos vaihtelisi huomattavasti: esimerkiksi korkeimman kunnallisveroprosentin kunnassa Halsualla tuotto kasvaisi noin 97 euroa asukasta kohden, kun taas alimman kunnallisveroprosentin kunnassa, Kauniaisissa muutos olisi noin 19 euroa asukasta kohden.

Koko maan tasolla kunnallisveron veropohja vahvistuisi noin 6,2 miljardilla eurolla eli noin 1 155 eurolla asukasta kohden.

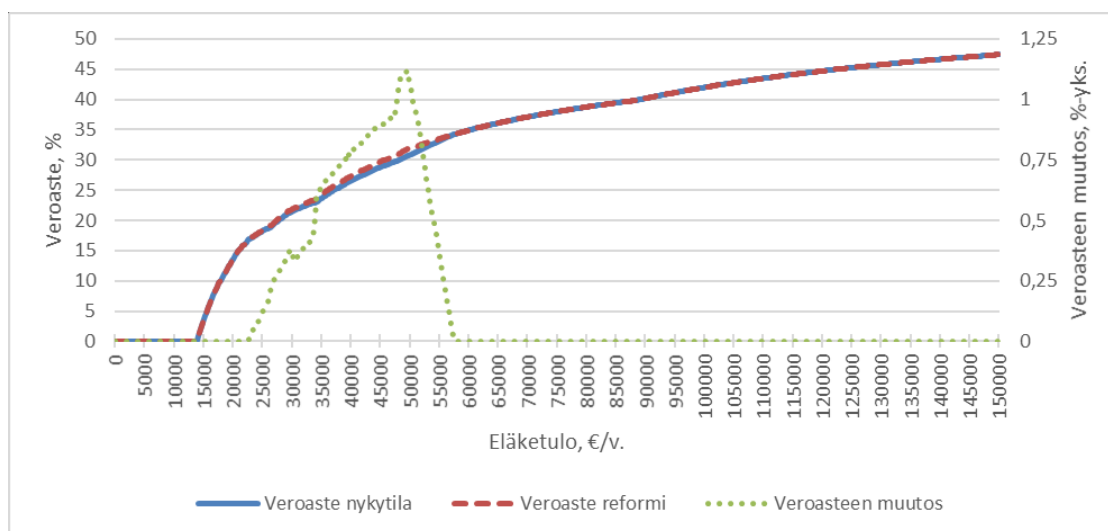
Kuntakoko	Kunnallisvero euroa/asukas	Kunnallisveron veropohja euroa/asukas
Yli 100 000 as.	55	1 127
40 001-100 000 as.	68	1 114
20 001-40 000 as.	68	1 084
10 001-20 000 as.	74	1 135
5 001-10 000 as.	74	1 151
2 000-5 000 as.	72	1 144
Alle 2 000 as.	72	1 138
KOKO MAA	75	1 154
Min (Kauniainen)	19	725
Maks (Halsua)	97	1 402

Eläketulovähennys

Osana julkisen talouden lisäsopeutustoimia eläketulovähennystä ehdotetaan supistettavaksi siten, että pienempien eläkkeiden verotus ei kiristy. Eläketulovähennystä ehdotetaan pienennettäväksi korottamalla eläketulovähennyksen toista poistumaprosenttia 15 prosentista 19,4 prosenttiin. Eläketulovähennyksen supistamisen arvioidaan kasvattavan verotuloja noin 148 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 107 miljoonaa euroa, kuntien osuus 31 miljoonaa euroa, seurakuntien osuus 4 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 6 miljoonaa euroa.

Eläketulon verotuksen kiristyminen kohdistuisi tulovälille n. 22 500–57 500 euroa vuodessa. Ehdotettu muutos kirittäisi noin 850 000 verovelvollisen eläketulon verotusta. Eläketulovähennys ulottuu nykyisin tulotasolle noin 57 500 euroa vuodessa, ja ehdotetun poistuman kiristämisen jälkeen se ulottuisi tulotasolle noin 49 500 euroa vuodessa. Eläketulon verotus kiristyisi enimmillään noin 1,1 prosenttiyksikköä ja keskimäärin noin 0,6 prosenttiyksikköä.

Alla olevassa kuviossa esitetään eläketulon veroasteet ennen muutosta ja sen jälkeen sekä veroasteen muutos, jos eläketulon verotusta kiristettäisiin noin 148 miljoonaa euroa eläketulovähennystä supistamalla.

Muutoksen vaikutuksesta noin 45,5 prosenttia arvioidaan kohdistuvan naisiin ja 54,5 prosenttia miehiin. Muutoksen piirissä olevien osalta käytettävissä oleva tulo pienenee keskimäärin 160 eurolla naisilla ja 196 eurolla miehillä.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna muutoksesta noin 14 prosenttia kohdistuisi alle 65-vuotiaisiin, noin 40 prosenttia 65–74-vuotiaisiin ja noin 46 prosenttia 75 vuotta täyttäneisiin eläketuloa saaviin.

Tulonsaajaryhmittäin tarkasteltuna muutos kohdistuisi pääasiassa eläkeläisiin ja palkansaajiin. Alla olevasta taulukosta käy ilmi muutoksen verotuottovaikutukset tulonsaajaryhmittäin.

Sosioekonominen asema	Osuus euromääräisestä muutoksesta, %
Eläkeläinen	86,01
Palkansaaja	10,22
Yrittäjä	1,16
Muut	2,61
Yhteensä	100,00

Valtiovarainministeriö on tehnyt erillisen työllisyysvaikutusarvion ehdotetusta eläketulovähennyismuutoksesta. Eläketulovähennys vaikuttaa suoraan eläkeläisten käytettävissä oleviin tuloihin. Näin eläketulovähennyksen voidaan tulkita merkittävässä määrin vaikuttavan eläkkeiden nettonykyarvoon eli eläkevarallisuuteen: mitä anteliaampi eläketulovähennys on, sitä enemmän bruttomääräisistä eläketuloista jää käteen, ja päinvastoin. Työllisyysvaikutusarvion mukaan ehdotettu muutos vahvistaisi työllisyyttä noin 1 100 henkilöllä vuoden 2030 tasolla tarkasteltuna. Työllisyyden kohenemisen julkista taloutta vahvistava vaikutus olisi karkeasti arvioituna suorien nettotulonsiirtojen osalta noin 18 miljoonaa euroa vuoden 2030 tasolla tarkasteltuna.

Ehdotettujen muutosten vaikutukset veroasteisiin

Alla oleviin taulukkoihin on koottu tuloveroperusteisiin tässä esityksessä indeksitarkistuksen, ansiotulovähennykseen, työtulovähennykseen ja perusvähennykseen tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasoilla olevien alle 53-vuotiaiden palkansaajien, eläketuloa saavien sekä etuustuloa saavien veroasteisiin. Taulukon luvuissa ovat mukana valtion tulovero, keskimääräinen kunnallisvero, yleisradiovero, keskimääräinen kirkollisvero, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja päivärahamaksu sekä työntekijän työeläkevakuutusmaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Laskelmassa on käytetty vuoden 2024 keskimääräistä kunnallis- ja kirkollisveroprosenttia sekä vuoden 2024 palkansaajamaksuja.

Palkkatulo, €/v.	Vuoden 2024 perusteet	Vuodelle 2025 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	7,94	7,55	-0,39	-19,5
10 000	7,94	7,55	-0,39	-39
20 000	12,07	10,83	-1,24	-248
30 000	20,38	19,78	-0,6	-180
40 000	25,88	25,37	-0,51	-204
50 000	30,47	29,94	-0,53	-265
60 000	33,65	33,18	-0,47	-282
70 000	36,33	35,87	-0,46	-322
80 000	38,26	37,89	-0,37	-296
90 000	39,74	39,46	-0,28	-252
100 000	40,98	40,92	-0,06	-60
110 000	42,43	42,55	0,12	132
120 000	43,63	43,91	0,28	336
130 000	45	44,9	0,3	377
140 000	45,53	45,70	0,17	238
150 000	46,29	46,35	0	90
160 000	46,95	46,92	-0,03	-48
170 000	47,57	47,51	-0,06	-102
180 000	48,13	48,10	-0,03	-54
190 000	48,62	48,63	0,01	19
200 000	49,1	49,11	0,04	80

Eläketulo, €/v.	Vuoden 2024 perusteet	Vuodelle 2025 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	0	0	0	0
10 000	0	0	0	0

Eläketulo, €/v.	Vuoden 2024 perusteet	Vuodelle 2025 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
20 000	13,93	13,48	-0,45	-90
30 000	21,72	21,61	-0,11	-33
40 000	26,72	26,96	0,24	96
50 000	30,95	31,56	0,61	305
60 000	34,82	34,55	-0,3	-162
70 000	37,01	36,8	-0,21	-147
80 000	38,66	38,48	-0,18	-144
90 000	40,09	39,94	-0,15	-135
100 000	41,9	41,72	-0,18	-180
110 000	43,38	43,18	-0,2	-220
120 000	44,61	44,4	-0,21	-252
130 000	45,7	45,43	-0,23	-299
140 000	46,55	46,31	-0,24	-336
150 000	47,32	47,07	-0,25	-375
160 000	48,13	47,93	-0,20	-320
170 000	48,84	48,7	-0,16	-272
180 000	49,47	49,35	-0,12	-216
190 000	50,03	49,96	-0,07	-133
200 000	50,54	50,50	-0,04	-80

Etuustulo, €/v.	Vuoden 2024 perusteet	Vuodelle 2025 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	5,53	4,84	-0,69	-35
10 000	16,31	16,03	-0,28	-28
20 000	22,45	22,37	-0,08	-16
30 000	25,52	25,47	-0,05	-15
40 000	29,14	28,85	-0,29	-116
50 000	31,43	31,21	-0,22	-110
60 000	33,55	33,28	-0,27	-162
70 000	35,09	34,87	-0,22	-154
80 000	36,24	36,07	-0,17	-136
90 000	37,3	37,14	-0,16	-144

Etuustulo, €/v.	Vuoden 2024 perusteet	Vuodelle 2025 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
100 000	38,8	38,62	-0,18	-180
110 000	40,03	39,83	-0,2	-220
120 000	41,05	40,84	-0,21	-252
130 000	41,92	41,69	-0,23	-299
140 000	42,66	42,42	-0,24	-336
150 000	43,31	43,05	-0,3	-390
160 000	44,00	43,80	-0,20	-320
170 000	44,60	44,45	-0,15	-255
180 000	45,14	45,03	-0,11	-198
190 000	45,63	45,55	-0,08	-152
200 000	46,06	46,02	-0,04	-80

Kotitalousvähennys

Vuonna 2022 kotitalousvähennys myönnettiin noin 522 000 verovelvolliselle ja vähennyksen kokonaismäärä oli noin 525 miljoonaa euroa. Keskimääräinen vähennys oli noin 1 006 euroa. Asunnon kunnossapitoon ja perusrannukseen kohdistui noin 76,6 prosenttia vähennyksen oikeuttavien kustannusten yhteismäärästä. Kotitaloustyöhön kohdistui noin 17,9 prosenttia ja hoiva- ja hoitotyöhön kohdistui noin 2,7 prosenttia kustannusten yhteismäärästä. Noin 2,8 prosenttia kustannusten yhteismäärästä kohdistui öljylämmityksestä luopumiseen.

Taulukkoon on koottu tilastotietoa vuoden 2022 kotitalousvähennyksestä.

	Yhteensä			Palkansaaja			Eläkeläinen		
	Summa, M€	Saajien lukumäärä, 1000 hlö	Keskiarvo, euroa	Summa, M€	Saajien lukumäärä, 1000 hlö	Keskiarvo, euroa	Summa, M€	Saajien lukumäärä, 1000 hlö	Keskiarvo, euroa
Kotitalousvähennys, myönnetty määrä	525	522	1 006	294	284	1 035	179	195	918
-Verovelvolliset, joille myönnetty kotitalousvähennyksen maksimimäärä	-	60	-	-	35	-	-	19	-
-Verovelvolliset, joille myönnetty kotitalousvähennyksen maksimimäärä 2250 euroa	-	50	-	-	30	-	-	15	-
-Verovelvolliset, joille myönnetty kotitalousvähennyksen maksimimäärä 3500 euroa	-	10	-	-	5	-	-	4	-
Kotitalousvähennyksen oikeuttavien kustannusten bruttomäärä (TVL 127 c §)	1 460	530	2 757	827	291	2 838	481	197	2 442
-Kotitalousvähennyksen oikeuttavat kunnossapito- tai perusrannustöiden kustannukset yhteensä	1 119	392	2 852	663	229	2 894	339	131	2 590
-Kotitalousvähennyksen oikeuttavat kotitaloustyön kustannukset yhteensä	261	200	1 307	135	96	1 413	99	89	1 105
-Kotitalousvähennyksen oikeuttavat hoiva- tai hoitotyön kustannukset yhteensä	40	16	2 457	5	3	1 499	30	12	2 543
-Kotitalousvähennyksen oikeuttavat öljylämmityksestä luopumisen kustannukset yhteensä	40	10	4 013	23	6	4 082	13	3	3 819

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärän ja vähennykseen oikeuttavan osuuden alentamisen sekä vähennyksen omavastuuosuuden korottamisen arvioidaan lisäävän verotuottoja noin 100 miljoonaa euroa vuositasolla. Tästä 11 miljoonaa kohdistuisi pääomatuloveroon, 83 miljoonaa valtion progressiiviseen tuloveroon, 4 miljoonaa kunnallisveroon, 1 miljoona kirkollisveroon ja 1 miljoona sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksuun.

Muutos pienentäisi yksittäisen verovelvollisen verosta tehtävän vähennyksen määrää. Jos henkilö on ostanut yritykseltä kotitalousvähennykseen oikeuttavaa työtä 3 000 eurolla, vähennyksen määrä tänä vuonna on omavastuun vähentämisen jälkeen 1 100 euroa. Muutoksen jälkeen vähennyksen määrä olisi 900 euroa.

Keskimääräinen vähennys on huomattavasti alle nykyisen enimmäismäärän. Enimmäismäärän alentamisen voidaan arvioida kohdistuvan pääasiassa suurempiin asunnon kunnossapito- ja perusparannustöihin.

Kotitalousvähennyksen tavoitteena on työllisyyden tukeminen ja harmaan talouden torjunta. Vähennys kannustaa ihmisiä teettämään ulkopuolisella sellaisia töitä, joita tyyppillisesti voidaan tehdä myös itse. Lisäksi vähennys kannustaa hoitamaan julkisoikeudelliset velvoitteet ja näin ehkäisee harmaata taloutta.

Kotitalousvähennystä, kuten muitakaan tuloverotuksen kautta myönnettäviä tukia, ei voi hyödyntää lainkaan, jos tulot ovat sen verran pienet, että niistä ei tule maksettavaksi tuloveroa. Voi myös olla, että verot riittävät hyödyntämään vain osan kotitalousvähennyksestä.

Kotitalousvähennyksen vaikutuksia työllisyyteen sekä harmaaseen talouteen on tutkittu Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ja Palkansaajien tutkimuslaitoksen yhteistyössä toteuttamassa tutkimuksessa (Does Household Tax Credit Increase Demand and Employment in the Service Sector?, valtioneuvoston kanslian julkaisu 1/2021). Tutkimushanke toteutettiin osana valtioneuvoston vuoden 2019 selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoa. Kyseisen tutkimuksen mukaan kotitalousvähennyksen vaikutukset palveluiden kysyntään ja työllisyyteen ovat hyvin pieniä. Kyseisessä tutkimuksessa kotitalousvähennyksellä ei myöskään havaittu olevan vaikutuksia veronkierron määrään.

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikkö tutki vuosien 2018–2021 verotustietojen pohjalta, millaisia vaikutuksia yritysten palveluista saatavilla kotitalousvähennyksillä on harmaaseen talouteen (Kotitalousvähennyksen vaikutuksia. Torjuuko järjestelmä harmaata taloutta? Selvitys 4/2023). Selvityksen perusteella paljon kotitalousvähennyksen alaista työtä tekevilla yrityksillä on verrokkejaan pienempi harmaan talouden riski. Kotitalousvähennyksen voimaansaolo ei kuitenkaan vähennä harmaata taloutta kokonaisen toimialan tasolla. Vähennysjärjestelmä on myös altis erilaisille väärinkäytöksille.

Kotitalousvähennyksen supistaminen saattaa vähentää kotitalousvähennyksen käyttöä nykyisestä jonkin verran. Kotitalousvähennys olisi kuitenkin edelleen merkittävä yhteiskunnan tuki vähennykseen oikeuttavien palveluiden käyttäjille, joten vähennyksen voidaan katsoa olevan jatkossakin merkittävä kannustin vähennykseen oikeuttavien töiden hankkimiseksi. Näin ollen ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan tai harmaan talouden torjuntaan.

Työsuhdeautojen verotuki

[Tullaan päivittämään muun muassa ympäristövaikutusten osalta]

Täyssähköautojen verotusarvon määräaikaisen alentamisen jatkaminen neljällä vuodella arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä vuosina 2026–2029 noin 94 miljoonalla eurolla, josta yhteisöveron osuus olisi 58 miljoonaa euroa. Verotuottojen alentuminen jakautuisi vuosittain siten, että vuonna 2026 verotulot alenisivat 15 miljoonaa euroa, vuonna 2027 verotulot alenisivat yhteensä 21 miljoonaa euroa, vuonna 2028 yhteensä 26 miljoonaa euroa ja vuonna 2029 yhteensä 32 miljoonaa euroa.

Vaikutusarvioissa on huomioitu täyssähköautojen määrän arvioitu kasvu tulevina vuosina. Vaikutusarvioissa on oletuksena käytetty jakaumaa, jonka mukaan 80 prosenttia tuen piiriin tulevista autoista olisi osana kokonaispalkkaa ja 20 prosenttia annettaisiin rahapalkan päälle. Näiden olettamien perusteella on arvioitu toimenpiteen vaikutuksia sekä ansiotuloverojen että yhteisöveron tuottoon.

Täyssähköisten työsuhteautojen verotusarvon alentaminen kohdistuu niihin henkilöihin, joilla on käytössään tai jotka voivat ottaa käyttöönsä täyssähköauton työsuhteautona. Verotusarvon alentamisen vaikutukset työntekijälle ja työnantajalle riippuvat siitä, miten autoetu on sovittu huomioitavan palkan osana. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia autoedusta osana palkkaa monella eri tavalla, jolloin myös verotusarvon alentamisen vaikutukset työntekijän verotettavan tulon määrään ja toisaalta työnantajan palkkakustannuksiin voivat vaihdella erilaisissa palkkamalleissa.

Jos autoetu on sovittu esimerkiksi osaksi kokonaispalkkaa riippumatta autoedun arvosta, verotusarvon alentamisella ei ole vaikutusta työntekijän verotettavaan tuloon, mutta hänen rahapalkkansa nousee 170 eurolla kuukaudessa. Jos siis kokonaispalkaksi on sovittu esimerkiksi 4 000 euroa kuukaudessa sisältäen täyssähköisen työsuhteauton, autoedun verotusarvon alentamisen jälkeen työntekijän veronalainen kokonaispalkka olisi edelleen 4 000 euroa, mutta autoedun osuus siitä olisi 170 euroa pienempi ja rahapalkan osuus 170 euroa suurempi verrattuna siihen, että autoedun arvoa ei alennettaisi. Kokonaispalkkatilanteessa työntekijä siis hyötyy verotusarvon alentamisesta korkeamman rahapalkan muodossa. Työnantajalle tämä tarkoittaa palkkakustannusten nousua 170 eurolla kuukaudessa.

Jos autoetu on sovittu annettavaksi rahapalkan päälle, autoedun arvon alentaminen pienentää työntekijän verotettavaa tuloa 170 eurolla kuukaudessa verrattuna siihen, että etu arvostettaisiin käypään arvoon. Näissä tilanteissa työntekijä hyötyy arvon alentamisesta alhaisemman verotuksen kautta. Käytännössä työntekijän saama euromääräinen hyöty vastaa karkeasti arvioiden hänen marginaaliveroprosentin osuutta autoedun arvon alennuksen määrästä.

Muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset sekä muut rajat ylittävään työskentelyyn liittyvät etuudet

Työnantajan ulkomailta Suomeen saapuville työntekijöille maksamista muutto- ja siihen liittyvistä matkustamiskustannuksista ei ole käytettävissä tilastotietoja, eikä niitä ole eriteltävissä myöskään verotusaineistoista. Suomeen saapuvien työntekijöiden saamien etujen verotuskohdelun muuttamisen verotuottovaikutusten mahdollista suuruusluokkaa on arvioitu hyödyntämällä Maahanmuuttoviraston tietoja työn perusteella Suomesta oleskeluluvan saaneista henkilöistä, EU-kansalaisuuden perusteella Suomeen työntekijäksi rekisteröityneistä henkilöistä ja Suomeen työntekijöinä saapuvien henkilöiden perheenjäsenistä, sekä aluehallintoviraston tietoja Suomeen lähetettyinä työntekijöinä saapuneista henkilöistä.

Suomesta työn perusteella oleskeluluvan saaneita tai EU-kansalaisuuden perusteella rekisteröityneitä henkilöitä on ollut keskimäärin n. 13 500 vuosina 2012–2023. Vuosina 2021–2023

määrä on ollut aikaisempaa suurempi, keskimäärin n. 18 500 henkilöä vuodessa. Suomeen lähetettyinä työntekijöinä saapui keskimäärin noin 10 000 henkilöä vuodessa vuosina 2021–2023. Ulkomaisten työntekijöiden mukana Suomeen saapuvien perheenjäsenten määrä on kasvanut viime vuosina, ja vuosina 2018–2022 heitä muutti Suomeen keskimäärin n. 15 000 henkilöä.

Verotuottovaikutuksen suuruusluokkaa voidaan arvioida hyvin karkealla tasolla hyödyntämällä edellä kuvattuja henkilömäärätietoja ja oletuksia muutto- ja siihen liittyvistä matkustamiskustannuksista sekä siitä, kuinka suurelle osuudelle Suomeen saapuvista työntekijöistä ja heidän perheistään työnantajat mahdollisesti maksaisivat sellaisia kustannuksia, joiden verotuskohteluun esityksessä ehdotetaan muutoksia.

Merkittävin verotuottovaikutus syntyisi työnantajan Suomeen työpaikan sijainnin perusteella saapuville työntekijöille ja heidän perheilleen maksamien muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verovapauden laajentamisesta nykyisestä 50 prosentista 100 prosenttiin. Muutoksen verotuottovaikutuksen voidaan arvioida jäävän vähäiseksi, enimmilläänkin sen arvioidaan jäävän muutaman miljoonan suuruusluokkaan. Tämä on yhdenmukainen arvion kanssa, joka sisältyy hallituksen esitykseen (HE 24/2019 vp), jonka perusteella työnantajan Suomeen työpaikan sijainnin perusteella saapuville työntekijöille ja heidän perheilleen maksamat muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset säädettiin 50-prosenttisesti verovapaiksi. Kyseisessä hallituksen esityksessä muutoksen verotuottovaikutuksen arvioitiin jäävän vähäiseksi.

Suomeen muuttaville työntekijöille maksettavien viisumien, työ- ja oleskelulupien, passien ja veronumeroiden hankintaan liittyvien kustannusten verotuottovaikutusten arvioidaan jäävän hyvin vähäisiksi.

Koulutusvähennys

Työnantajan koulutusvähennyksen poistamisen vaikutus verotuottoon on arvioitu Verohallinnon ylläpitämällä HVSR-mikrosimulointimallilla. Muutoksen arvioidaan kasvattavan verovuoden 2025 yhteisöveron tuottoa noin 12 miljoonaa eurolla, josta valtion osuus on 9 miljoonaa euroa ja kuntien osuus 3 miljoonaa euroa. Muutoksella on vain vähäisiä vaikutuksia ansio- ja pääomatuloveron tuottoon.

Verotuottomuutoksen kompensatio kunnille

Hallitusohjelman mukaisesti kunnille aiheutuvat verotulomuutokset kompensoidaan nettomääräisesti. Tässä esityksessä ehdotetut muutokset kasvattavat kuntien verotuloja yhteensä 316 miljoonaa euroa, josta 313 miljoonaa euroa kasvattaa kunnallisveron tuottoa ja 3 miljoonaa euroa yhteisöveron tuottoa. Yhteisöveron osalta kompensoinnit toteutetaan verojärjestelmän sisällä yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla. Ansiotuloveroperusteiden muutosten kompensoinnit toteutetaan valtion talousarvion määrärahamomentin kautta.

4.2.1.2 Tulonjakovaikutukset

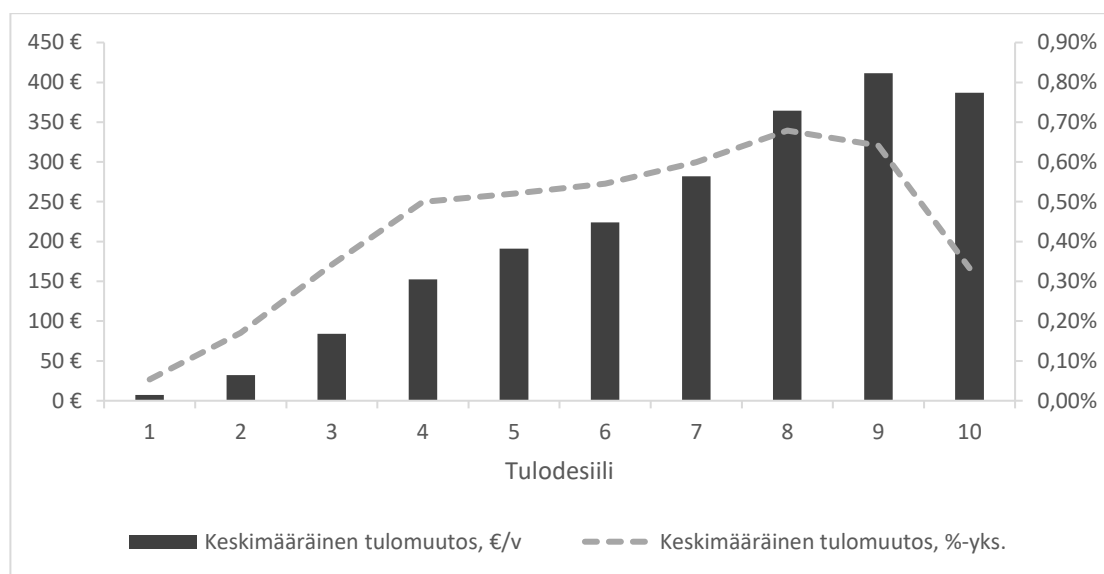
Tuloverotuksen veroperusteisiin ehdotetuilla muutoksilla on vaikutusta henkilöiden väliseen tulonjakoon. Tuloerojen muutosta mitataan Gini-kertoimen avulla. Gini-kerroin on kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen jakautumista kuvaava indikaattori, joka voi saada arvot 0:n ja 100:n välillä. Mitä korkeampi indikaattorin arvo on, sitä suuremmat tuloerot ovat. Suomessa tuloerot ovat esimerkiksi muihin OECD-maihin verrattuna pienet, mutta tuloerot ovat kasvaneet

1990-luvun alun tasosta merkittävästi. Tuorein tuloerojen tarkastelu, jonka tilastokeskus on tehnyt tulonjaon kokonaistilaston tiedoista, on vuodelta 2022. Tuloeroja kuvaavan Gini-kertoimen arvo oli 28,6, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Valtiovarainministeriön vero-osasto on tehnyt staattisen laskelman tässä esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten vaikutuksista tuloeroihin.

Tarkasteluun sisältyivät progressiivisen tuloveroasteikon muutokset, perusvähennyksen korottaminen, ansiotulovähennyksen poistaminen, työtulovähennyksen korottaminen, kotitalousvähennyksen ja eläketulovähennyksen supistaminen. Tuloeroja pienentäviä toimenpiteitä ovat xxx. Valtion ansiotuloveroasteikon indeksitarkistus, xxx muutokset kasvattavat yhteensä tuloeroja hieman.

Alla olevaan kuvioon on koottu edellä mainittujen tuloveroperusteisiin tässä esityksessä tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset tulodesiileittäin. Kuvioista käy ilmi, että verotus kevenee/kiristyy kaikissa tulodesiileissä. Vaikutus on euromääräisesti suurin tulodesiilissä 9 eli suurituloisilla kotitalouksilla. Vaikutus on suhteellisesti suurin tulodesiilissä 8. Kuviossa esitetyt muutokset on laskettu OECD:n modifioidun ekvivalenssiasteikon mukaisilla kotitalouskohtaisilla ekvivalenteilla tuloilla.

Kuvioista käy ilmi edellä mainittujen tuloveroperusteisiin tässä esityksessä tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset tulodesiileittäin.

Tässä esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten yhteisvaikutus tulonjakoon Gini-kertoimella mitattuna on -0,01 prosenttiyksikköä eli toimenpiteet kaventavat tuloeroja hieman.

4.2.2 Työllisyysvaikutukset

Esitettyjen muutosten vaikutusta työllisyyteen voidaan laskennallisesti arvioida estimoimalla muutosten vaikutusta niin sanottuun työllistymisveroasteeseen sekä hyödyntämällä tutkimus-

kirjallisuudesta saatavia työllistymisjoustoestimaatteja. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan alentavan työllistymisveroastetta hieman. Työllisyysvaikutusten arviointi perustuu SISU-mikrosimulointimallilla simuloituihin muutoksiin henkilöiden työllistymisveroasteissa. Työllistymisveroasteella tarkoitetaan ansiotuloveroihin, veronluonteisiin vakuutusmaksuihin ja tulonsiirtoihin kuluva osuutta palkkatuloista työttömän henkilön työllistyessä. Koska työttömien henkilöiden palkkatuloja ei voida havaita, on näitä työllistymispalkkoja arvioitu lineaarisella regressiomallilla. Menetelmää ovat kuvanneet tarkemmin mm. Kärkkäinen ja Tervola (2018)⁴. Työvoiman tarjonnan joustoista, eli siitä kuinka työvoiman tarjonta reagoi työllistymisen kannusteiden muutoksiin on laajasti tutkimusta. Lundbergin ja Norellin (2020)⁵ päättelivät 35 tutkimuksen perusteella politiikkarelevantin koko populaatiota koskevan jouston olevan välillä 0,1–0,2. Jäntti ym. (2015)⁶ arvioivat Suomea koskien osallistumisjoustoksi 0,17, jota on sovellettu tässä ehdotettujen työllisyysvaikutusten arvioinnissa. Työllisyyden muutos on laskettu kertomalla työllisten määrä työllistymisveroasteen muutoksella ja sovelletulla joustolla. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten, pois lukien eläketulovähennyksen supistaminen, jonka arvioidaan kasvattavan työllisten määrää 1 100 henkilöllä, yhteisvaikutuksen voidaan arvioida kasvattavan työllisten lukumäärää noin 9 900 työllisellä.

Työllisten osuus työvoimasta	Työvoima	dPTR	Jousto	Työllisten määrän muutos
0,77	3 132 000	-0,0235	0,17	9 940

4.2.3 Sukupuolivaikutukset

Tuloverotus perustuu tulojen verottamiseen ja verotus toimitetaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta, joten myös tässä esityksessä ehdotettujen muutosten vaikutukset eivät ole riippuvaisia sukupuolesta. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten pois lukien xxx, xxx ja xxx kokonaisverotuottovaikutuksesta noin 53,1 prosenttia arvioidaan kohdistuvan miehiin ja 46,9 prosenttia naisiin. Vaikutusten kohdentuminen on seurausta ansiotulojen jakaantumisesta sukupuolten kesken.

4.2.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ansiotulovähennyksen poistaminen edellyttää muutoksia Verohallinnon tietojärjestelmiin ja aiheuttaa hallinnollisia kustannuksia. Tietojärjestelmämuutoksista aiheutuvat kertaluonteiset ulkoiset henkilötyökustannukset ovat noin 200 000 euroa, minkä lisäksi muutoksesta aiheutuisi 7 vuoden aikana ylläpitokuluja yhteensä noin 25 000 euroa. Verohallinnon kertaluonteiset henkilöstömenot ovat noin 50 000 euroa.

5 Lausuntopalautte

Täydennetään myöhemmin.

⁴ Kärkkäinen, O., & Tervola, J. (2018). Talouspolitiikan vaikutukset tuloeroihin ja työllisyyteen 2015–2018.

⁵ Lundberg, J., & Norell, J. (2020). Taxes, benefits and labour force participation: A survey of the quasi-experimental literature. *Journal of the Finnish Economic Association*, 1(1), 60-77.

⁶ Jäntti, M., Pirttilä, J., & Selin, H. (2015). Estimating labour supply elasticities based on cross-country micro data: A bridge between micro and macro estimates?. *Journal of Public Economics*, 127, 87-99.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Vuoden 2025 tuloveroasteikkolaki

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta. Ehdotuksen mukaan verovuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa sovellettaisiin progressiivista ansiotulon tuloveroasteikkoa, jota on vuoden 2024 asteikkoon verrattuna lievennetty korottamalla asteikon tulo-rajaja noin 3,4 prosentilla muissa tuloluokissa kuin kahdessa ylimmässä tuloluokassa. Kahden ylimmän tuloluokan osalta tulo-rajat vastaisivat vuoden 2024 asteikkoa.

Tuloveroasteikon uusi ylin tuloluokka lisättiin tuloveroasteikkolakiin ensimmäisen kerran vuodelle 2013. Vuodelle 2015 tätä ylimmän tuloluokan euromääräistä alarajaa alennettiin 100 000 eurosta 90 000 euroon. Tuloveroasteikkoa kiristettiin vuodelle 2016 alentamalla asteikon ylimmän tuloluokan euromääräistä alarajaa 90 000 eurosta 72 300 euroon. Tämä tarkoitti kahden ylimmän tuloluokan yhdistymistä. Tämän jälkeen rajaan on tehty vuosittain vastaava indeksitarkistus kuin muihinkin tuloluokkiin. Vuoden 2024 asteikkoon lisättiin hallitusohjelman mukaisesti uusi ylin porras 150 000 euron tulo-rajalla, ja tämän portaan veroprosentti on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin toiseksi korkeimman portaan veroprosentti.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on todettu, että verotuksen ylintä progressioporrasta jatketaan vaalikauden loppuun saakka määräaikaisena 150 000 euron tasolla. Koska vuodelle 2025 asteikon kahteen ylimpään tulo-rajaa ei ehdoteta tehtäväksi indeksitarkistusta, myös vuoden 2025 asteikon ylimmän portaan tulo-rajaa ehdotetaan olevan 150 000 euroa.

Vuonna 2025 yli 150 000 euroa vuodessa verotettavaa ansiotuloa saavia arvioidaan olevan noin 23 000 henkilöä.

Asteikon marginaaliprosentteja ehdotetaan muutettavaksi osana kokonaisuutta, jossa ansiotulo-vähennys poistetaan ja se korvataan työtulovähennyksellä. Jotta ehdotettu muutos olisi mahdollisimman neutraali sekä verovelvollisten että julkisen talouden näkökulmasta, ehdotetaan, että muutoksen yhteydessä alennettaisiin tuloveroasteikon toiseksi ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä ja vastaavasti korotettaisiin ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä.

6.2 Tuloverolaki

55 d §. Metsälahjavähennyksen valtiontukiseuranta. Pykälän *1 momentissa* mainittu komission asetuksen numero ehdotetaan muutettavaksi voimassa olevan asetuksen mukaiseksi.

Pykälän *2 momentin* euromääräinen raja ehdotetaan muutettavaksi 300 000 euroksi voimassa olevan *de minimis* -asetuksen mukaisesti. Rajaa sovellettaessa huomioon otettavaa kolmen vuoden ajanjaksoa olisi arvioitava jatkuvasti. Jokaisen uuden vähämerkityksisen tuen myöntämisen yhteydessä olisi otettava huomioon kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana myönnetty vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä. Esimerkiksi jos tuki myönnettäisiin 15.1.2025, tulisi huomioida 15.1.2025 päivämäärästä kolme viimeistä vuotta.

64 a §. Nollapäästöisten työsuhteautojen väliaikainen veronhuojennus vuosina 2026–2029. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi vuoden 2026 alusta väliaikaisesti uusi 64 a §, jolla jatkettaisiin tällä hetkellä voimassa olevan lain nojalla vuoden 2025 loppuun saakka voimassa olevaa nollapäästöisten työsuhteautojen verotukea vuoden 2029 loppuun saakka. Säännös vastaisi vuoden 2025 loppuun voimassa olevan pykälän *1 momenttia* ja säännöksen otsikko muutettaisiin vastaamaan tätä. Ajonaikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhteautojen autoedun arvoa

alennettaisiin 170 eurolla jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona etu on muodostunut kyseisen nollapäästöisen auton käyttämisestä. Alennus tehtäisiin kyseiselle autolle Verohallinnon vuosittain vahvistaman luontoisetupäätöksen mukaisesti lasketusta kuukausikohtaisesta verotusarvosta. Vähennys olisi sama riippumatta siitä, käytetäänkö edun arvon laskennassa kaavamaista arvoa vai kilometrikohtaista arvoa. Arvoa alennettaisiin riippumatta siitä, onko auto työntekijän käytössä vapaana autoetuna tai käyttöetuna. Verotuen tullessa voimaan vuoden 2021 alussa se säädettiin koskemaan vuonna 2020 tai sen jälkeen Suomessa ensirekisteröityjä autoja. Tämän tarkoituksena oli sulkea tuen piiristä ne työsuhdeautot, jotka oli hankittu jo selvästi ennen tuki-jakson alkamista. Koska nollapäästöiset työsuhdeautot ovat jo tuen piirissä ja tukea ehdotetaan jatkettavaksi saman sisältöisenä siten, että myös nykyisin tuen piirissä olevat autot säilyvät tuen piirissä, ei säännökseen ehdoteta auton rekisteröintivuoteen liittyvää rajoitusta. Tuen piirissä olisi siten kaikki WLTP-mittaustavan mukaan ajonaikana nollapäästöiseksi katsottavat työsuhdeautot.

69 b §. Työnantajan kustantama koulutus. Tuloverolain 69 b §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi *3 momentti*, jossa säädettäisiin työnantajan työntekijälleen kustantama rajat ylittävään työskentelyyn liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus verovapaaksi. Säännöksen tarkoituksena olisi tältä osin vahvistaa vallitseva verotuskäytäntö lakiin ja täsmentää rajat ylittävään työskentelyyn liittyen nykyistä yleistä säännöstä työnantajan kustantamasta koulutuksesta.

Työnantaja voisi säännöksen nojalla kustantaa verovapaasti vieraassa valtiossa työskentelyyn liittyvää kulttuuri-, kieli- ja muuta vastaavaa valmennusta. Näissä valmennuksissa olisi kyse esimerkiksi kohdemaan työ-, vapaa-ajan ja tapakulttuuriin perehtymisestä sekä kieliopinnoista. Lisäksi valmennuksissa voitaisiin tukea uuteen maahan ja työympäristöön sekä monikulttuuriin sopeutumista.

Työntekijän perheenjäsenelle maksetun kulttuuri-, kieli- ja muun vastaavan valmennuksen kulujen korvaamisen periaatteisiin ei säännöksessä ehdoteta muutosta. Myös jatkossa työnantajan kustantama perheenjäsenen valmennus katsottaisiin vallitsevan verotuskäytännön mukaan työntekijän veronalaiseksi eduksi. Veronalaista etua ei kuitenkaan syntyisi, jos perheen mukanaolosta valmennuksessa tai koulutuksessa ei aiheutuisi työnantajalle lisäkustannuksia.

Muilta osin pykälään ei ehdoteta muutoksia. Työnantajan olisi hallituksen esityksessä HE 107/2017 vp kuvatuksi lähtökohtaisesti maksettava kustannukset suoraan valmennuksen järjestäjälle. Jos työnantaja maksaisi työntekijälle rahaa valmennusta varten, suoritus olisi työntekijälle palkkaa. Jos työnantaja kuitenkin korvaisi työntekijälle työntekijän itse kokonaan tai osittain maksaman valmennuksen, valmennusta voitaisiin pitää verovapaana siinä tilanteessa, että korvaaminen tapahtuisi laskua ja maksutositetta vastaan. Tositteet olisi myös liitettävä työnantajan kirjanpitoon.

Valmennuskustannusten vähennyskelpoisuuteen työntekijän omassa verotuksessa ei ehdoteta muutoksia, joten näiden kustannusten vähennyskelpoisuutta arvioitaisiin jatkossakin samalla tavalla kuin nykyään. Valmennuskustannusten vähennysoikeus ja veronalaisuus eivät ole välttämättä täysin symmetriset. Rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvissä kulttuuri-, kieli- ja muissa vastaavissa valmennuksissa on kyse nimenomaisesti vieraassa valtiossa työskentelyyn ja elämiseen valmistautumisesta, johon myös työnantajalla on intressi.

69 c §. Työnantajan maksamat muuttokustannukset. Tuloverolain 69 c §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajan maksamat työntekijän ja hänen perheenjäsenensä muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset eivät olisi nykyisen 50 prosentin sijaan miltään osin

työntekijän veronalaista ansiotuloa, kun kyse on työskentelypaikan sijainnin vuoksi tapahtuvasta muutosta. Säännös sisältyisi pykälän *1 momenttiin*. Jatkossa työntekijän ja hänen perheenjäsenensä muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset olisivat siten täysin verovapaita etuuksia riippumatta siitä, onko kyseessä työkomennus vai onko työsopimus solmittu suoraan suomalaisen työnantajan kanssa. Verovapaus koskisi myös Suomen sisällä tapahtuvia, työskentelypaikan sijainnista johtuvia muuttoja.

Lisäksi 69 c §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi *2 momentti*, jossa säädettäisiin, että työnantajan työntekijälleen ja hänen perheenjäsenelleen ottamasta työkomennuksen vakuuttamiseksi otetusta matkavakuutuksesta aiheutuneita kuluja pidettäisiin pykälässä tarkoitettuina muutto- ja matkustamiskustannuksina. Muutoksen johdosta katsottaisiin työnantajan kustantama komennusmatkavakuutus, mukaan lukien perheen osuus kuluista, verovapaaksi etuudeksi komennukselle lähtevälle työntekijälle. Säännös siten mahdollistaisi, että komennusmatkavakuutuksen kustannukset voitaisiin maksaa verovapaasti nykytilasta poiketen myös Suomeen komennukselle tulevan työntekijän perheenjäsenelle. Uusi 2 momentti koskisi ainoastaan valtioiden rajat ylittäviä komennustilanteita, joissa työntekijä lähtee komennukselle Suomesta ulkomaille tai tulee ulkomailta Suomeen komennukselle. Verovapaus olisi rajattu nimenomaan työnantajan työkomennusta varten ottaman vakuutuksen kustannuksiin, johon tyyppillisesti voivat kuulua matkatapaturmavakuutus, matkasairausvakuutus, matkatavaravakuutus, matkavastuuvakuutus, oikeusturvavakuutus sekä korvaus tarpeellisesta terveydenhoidosta.

Muilta osin pykälään ei ehdoteta muutoksia. Säännöksessä tarkoitettuina muuttokustannuksina pidettäisiin edelleen välittömästi muuttoon liittyviä kustannuksia, joita ovat esimerkiksi tavaroitten pakkaamisesta, purkamisesta ja kuljettamisesta johtuvat kustannukset. Työntekijän ja mukana muuttavan perheenjäsenen välittömästi muuttoon liittyvät matkustamiskustannukset kuuluvat säännöksen soveltamisalaan. Välittömästi muuttoon liittyviksi matkoiksi katsotaan muuton yhteydessä tapahtuvat matkat vanhan ja uuden asunnon välillä.

Työnantajan olisi hallituksen esityksen HE 24/2019 vp mukaisesti lähtökohtaisesti maksettava muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset suoraan palvelun tarjoajalle. Jos työnantaja maksaisi työntekijälle rahaa muuttoa varten, suoritus olisi työntekijälle palkkaa. Jos työnantaja kuitenkin korvaisi työntekijälle työntekijän itse kokonaan tai osittain maksaman säännöksessä tarkoitettujen kustannusten, maksua voitaisiin pitää verovapaana siinä tilanteessa, että korvaaminen tapahtuisi laskua ja maksutositetta vastaan. Tositteet olisi myös liitettävä työnantajan kirjaintapitoon. Työnantajan tulisi dokumentoida myös muuttokustannusten verovapaana käsittelyn perusteena olevat seikat ja selvitykset.

Tuloverolain 69 c § on erityissäännös, joka koskee tilanteita, joissa muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset ovat työntekijän elantomenoina pidettäviä menoja ja näin ollen verotuksen yleisten säännösten perusteella työnantajan kustantamina kokonaan veronalaiseksi ansiotuloksi katsottavia suorituksia (HE 24/2019 vp, s. 11–12.). Näin ollen nyt ehdotettavilla muutoksilla muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verovapauden laajentamiseksi kustannusten täyteen määrään sekä komennusmatkavakuutuksen katsomiseksi verovapaasti korvattavaksi kuluksi ei ole vaikutusta muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten vähennyskelpoisuuteen työntekijän omassa verotuksessa. Tarkoituksena ei ole muuttaa nykyistä oikeus- ja verotuskäytäntöä.

69 d §. Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantuloon liittyvät kustannukset. Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 69 d §, jossa säädettäisiin, että veronalaista ansiotuloa eivät ole työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen kustantamat viranomaisrekisteröinnit ja -luvat, niiden hoitamiseksi palveluntarjoajalta ostettu palvelu

eivätkä maahantulon, lupien ja työkohteen olosuhteiden kannalta perustellut rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastukset.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että veronalaista ansiotuloa eivät olisi työntekijän ja hänen perheenjäsenensä henkilökohtaisesta lakisääteisestä velvollisuudesta johtuvat passin, viisumin ja työ- tai oleskeluluvan hankkimisesta aiheutuneet kustannukset. Säännöksessä tarkoitettuina kustannuksina pidettäisiin esimerkiksi viranomaisten perimiä lupa- ja asiakirjamaksuja sekä hakemuksia varten tarvittavien liitteiden käännettämisestä sekä laillistamisesta aiheutuneita kustannuksia. Passin ja lupien sekä näitä varten välttämättömien asiakirjojen hankintaan välittömästi liittyviä matkakustannuksia pidettäisiin myös säännöksessä tarkoitettuina kustannuksina.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että veronalaista ansiotuloa eivät olisi työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen maksamat henkilötunnuksen ja veronumeron hankkimisesta aiheutuneet kustannukset. Vaikka henkilötunnus ja veronumero itsessään ovat maksuttomia tunnisteita, niiden hankintaan saattaa liittyä kustannuksia, esimerkiksi verotoimistossa asioimisesta aiheutuneita matkakuluja. Suomeen muuttava työntekijä tarvitsee henkilötunnuksen, jotta työnantaja pystyy varmistamaan viranomaisraportointi- sekä muiden velvoitteiden asianmukaisen hoitamisen. Henkilötunnus on myös edellytys veronumeron saamiseksi. Veronumero puolestaan vaaditaan tietyillä aloilla työskenneltäessä ja työnantajan tulee tällöin valvoa, että työntekijöillä on veronumeron sisältämä kuvallinen henkilötunniste. Henkilötunnuksen ja veronumeron hankintaa voidaan tästä syystä pitää rajat ylittävän työskentelyn tilanteissa työnteon edellytyksenä ja kustannuksia rajat ylittävästä työskentelystä johtuvina, välttämättöminä kuluina. Tämän vuoksi työnantaja voisi maksaa myös työntekijän perheenjäsenen henkilötunnuksen ja veronumeron hankintaan liittyvät kustannukset verovapaasti.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin, että veronalaista ansiotuloa eivät olisi työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen maksamat maahanpääsyn, viisumin, työ- tai oleskeluluvan edellytyksenä olevat tai työkohteen olosuhteisiin nähden perustellut rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastukset. Verovapaus edellyttäisi, että rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastukset olisivat tarpeen maahantuloa tai lupia varten, tai että ne perustuisivat joko lähtö- tai kohdemaan viranomaisten, työterveyslääkäriin tai muun terveydenhuollon ammattilaisen antamiin suosituksiin. Kyse voisi olla esimerkiksi rokotuksesta tai lääkityksestä, joka on välttämätön turvallisen maassa oleskelun varmistamiseksi. Säännöksen tarkoituksena ei ole kiristää nykyistä verotuskäytäntöä miltään osin. Nykyisellään osa rajat ylittävään työskentelyyn liittyvistä edellä mainituista terveydenhuollon kustannuksista voi olla verovapaita työterveyshuoltoa koskevan verolainsäädännön perusteella, eikä säännöksen tarkoituksena ole rajoittaa näiden kustannusten jo olemassa olevaa verovapautta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että veronalaista ansiotuloa eivät olisi myöskään työnantajan kustantamat, 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen viranomaisrekisteröintien- ja lupien hoitamiseen ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetut palvelut. Palveluilla tarkoitettaisiin esimerkiksi asiointiapua viranomaisissa sekä avustamista asiakirjojen laadinnassa.

Työnantajan olisi lähtökohtaisesti maksettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut kustannukset suoraan viranomaiselle tai muulle palvelun tarjoajalle. Jos työnantaja maksaisi työntekijälle rahaa kustannuksia varten, suoritus olisi työntekijälle palkkaa. Jos työnantaja kuitenkin korvaisi työntekijälle työntekijän itse kokonaan tai osittain maksaman säännöksessä tarkoitettujen kustannusten, maksua voitaisiin pitää verovapaana siinä tilanteessa, että korvaaminen tapahtuisi laskua ja maksutositetta vastaan. Tositteet olisi myös liitettävä työnantajan kirjanpitoon. Työnantajan tulisi dokumentoida myös viranomaisrekisteröintien, lupien ja terveydenhoitoon liittyvien kustannusten verovapaana käsittelyn perusteena olevat seikat ja selvitykset.

Pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten vähennyskelpoisuuteen työntekijän omassa verotuksessa ei ehdoteta muutoksia. Nyt ehdotettavan muutoksen tarkoituksena on parantaa työnantajan kilpailukykyä rekrytoitaessa ulkomaista työvoimaa Suomeen ja tukea työntekijän ja perheensä Suomeen asettautumista.

100 §. Eläketulovähennys. Pykälän 2 momentissa säädettyjä eläketulovähennyksen määräytymisperusteita ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläketulovähennyksen poistumaprosenttia korotettaisiin 15 prosentista 19,4 prosenttiin siltä osin kuin puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa. Jatkossa täyden eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 19,4 prosentilla ylittäväältä osalta.

105 a § Ansiotulovähennys. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska ansiotulovähennys ehdotetaan korvattavaksi työtulovähennyksellä.

106 §. Perusvähennys. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että perusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 3 980 eurosta 4 115 euroon. Perusvähennys tulisi täysimääräisenä myönnettäväksi päivärahatuloa saavalla 4 115 euron vuosituloilla, palkkatuloa saavalla noin 5 400 euron ja eläketuloa saavalla noin 13 800 euron vuosituloilla. Perusvähennyksen vaikutus ulottuisi päivärahatulon saajalla noin 27 000 euron vuosituloille, palkkatulon saajalla noin 30 200 euron ja eläketulon saajalla noin 30 600 euron vuosituloille.

125 §. Työtulovähennys. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin 2 140 eurosta 3 225 euroon. Työtulovähennyksen vähennysprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 12 prosentista 18 prosenttiin. Poistumien tulorajoja ehdotetaan korotettavaksi siten, että verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 24 250 euroa nykyisen 23 420 euron sijaan pienenee vähennyksen määrä 2,22 prosentilla nykyisen 2,03 prosentin sijaan puhtaan ansiotulon 24 250 euroa ylittäväältä osalta. Kuitenkin siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 42 450 euroa nykyisen 71 900 euron sijaan, vähennyksen määrä pienenee 3,43 prosentilla ylittäväältä osalta nykyisen 1,21 prosentin sijaan.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin työtulovähennyksen enimmäismäärän korottamisesta huollettavana olevien alaikäisten lasten lukumäärän perusteella. Enimmäismäärää korotettaisiin 50 eurolla jokaisesta huollettavana olevasta alaikäisestä lapsesta. Yksinhuoltajuuden perusteella korotus myönnettäisiin kaksinkertaisena. Korotuksessa ei olisi lasten lukumäärään perustuvaa enimmäismäärää.

Korotus myönnettäisiin verovelvolliselle, jolla on verovuoden viimeisenä päivänä väestötietojärjestelmän mukaan huollettavanaan alaikäinen lapsi. Lapsen huoltajalla tarkoitettaisiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) mukaisia huoltajia. Kyseisen lain mukaan lapsen huoltajia ovat hänen vanhempansa tai henkilöt, joille lapsen huolto on uskottu. Alaikäinen lapsi määriteltäisiin tuloverolain 8 §:n 1 momentin mukaan, eli alaikäisellä lapsella tarkoitettaisiin lasta, joka ennen verovuoden alkua ei ole täyttänyt 17 vuotta. Oikeus korotukseen määräytyisi verovuoden viimeisen päivän huoltosuhteiden mukaan. Tämä tarkoittaisi sitä, että korotus myönnettäisiin lapsen huoltajille ensimmäisen kerran lapsen syntymävuodelta ja viimeisen kerran siltä verovuodelta, jonka aikana lapsi täyttää 17 vuotta.

Työtulovähennyksen lapsikorotus olisi henkilökohtainen ja ratkaisevaa korotuksen saamiselle olisi väestötietojärjestelmään merkitty huoltajuus. Jos lapselle on väestötietojärjestelmään merkitty kaksi huoltajaa, molemmat huoltajat saisivat korotuksen. Korotus myönnettäisiin esimerkiksi myös niin sanotulle etävanhemmalle, jos hänet on merkitty väestötietojärjestelmään lapsen huoltajaksi.

Huostaanottotilanteissa huoltajuus säilyy lapsen huoltajalla tai huoltajilla. Lapsikorotus myönnettäisiin näissäkin tilanteissa lasten huoltajille niin kauan kuin heidät on merkitty väestötietojärjestelmään lapsen huoltajiksi. Jos lapsen huolto on merkitty väestötietojärjestelmään vanhempien ohessa tai sijasta muille henkilöille, saisivat myös nämä henkilöt lapsikorotuksen.

Yksinhuoltajuuden perusteella vähennys myönnettäisiin kaksinkertaisena. Tämä tarkoittaisi sitä, että mikäli verovelvolliseen ei sovelleta tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä, korotuksen määrä olisi 100 euroa niiden lasten osalta, joiden ainoa huoltaja hän väestötietojärjestelmään mukaan on. Jos verovelvolliseen sovellettaisiin tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä, korotuksen määrä olisi 50 euroa jokaisesta huolettavasta alaikäisestä lapsesta huoltajien lukumäärästä riippumatta. Tuloverolaissa puolisoilla tarkoitetaan sellaisia henkilöitä, jotka ennen verovuoden päättymistä ovat solmineet avioliiton. Puolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan myös avioliiton omaisissa olosuhteissa verovuonna yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti eläneisiin henkilöihin, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi. Aviopuolisoihin, jotka ovat yhteiselämän lopettaakseen joko asuneet koko verovuoden erillään tai muuttaneet verovuoden aikana pysyvästi erilleen, ei kuitenkaan sovelleta tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä. Puolisoita koskevia säännöksiä ei myöskään sovelleta puolisoihin, jotka molemmat eivät ole yleisesti verovelvollisia. Tältä osin säädettäisiin kuitenkin poikkeus siten, että ulkomailla oleva puoliso estäisi yksinhuoltajakorotuksen saamisen vastaavasti kuin Suomessa asuva puoliso.

Verovelvollisella, johon ei sovelleta tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä, voi olla huollettavanaan lapsia, joiden ainoa huoltaja hän on, sekä lapsia, joiden osalta on voimassa yhteishuoltajuus. Näissä tilanteissa korotus laskettaisiin lapsikohtaisesti huoltosuhteen perusteella. Yhteishuollossa olevien lasten osalta korotus olisi 50 euroa ja yksinhuollossa olevien osalta 100 euroa.

Verohallinto myöntäisi korotuksen viran puolesta väestötietojärjestelmästä saatavien tietojen perusteella. Suomeen yleisesti verovelvollisten ulkomaalaisten verotus toimitetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) mukaisesti, ja heillä on tällöin oikeus myös tuloverolain mukaisesti verovähennyksiin. Myös rajoitetusti verovelvolliset voivat vaatia verotuksensa toimitettavaksi verotusmenettelystä annetun lain mukaisesti rajoitetusti verovelvollisten tulon verottamisesta annetussa laissa (627/1978) säädetyllä tavalla. Ulkomaalaisten lasten huoltosuhteista ei välttämättä ole merkintää Suomen väestötietojärjestelmässä. Näissä poikkeustilanteissa korotus voitaisiin myöntää asiakkaan vaatimuksesta kyseisen valtion viranomaisen antaman huoltosuhteita koskevan todistuksen perusteella.

127 a § Kotitalousvähennys. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että kotitalousvähennyksen vuotuista enimmäismäärää alennettaisiin nykyisestä 2 250 eurosta 1 600 euroon. Lisäksi vähennyksen omavastuu korotettaisiin 100 eurosta 150 euroon. Näin ollen kotitalousvähennystä myönnettäisiin enintään 1 600 euroa vuodessa ja vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittäisi 150 euroa.

127 b § Kotitalousvähennyksen peruste. Pykälän 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollinen saisi vähentää kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamastaan palkasta 13 prosenttia nykyisen 15 prosentin sijaan. Työn perusteella maksamansa työnantajan

sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun verovelvollinen olisi oikeutettu vähentämään nykyisen mukaisesti täysimääräisesti.

Pykälän 2 ja 3 kohtia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollinen olisi oikeutettu vähentämään nykyisen 40 prosentin sijasta 35 prosenttia kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta taikka tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta.

127 f §. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä ja vähennyksen peruste öljylämmityksestä luopumiseen verovuosina 2025–2027. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutokset kotitalousvähennyksen enimmäismäärään ehdotettavan muutoksen johdosta. Pykälän *1 momentin* mukaan kotitalousvähennystä voisi vuosina 2025–2027 saada enintään 3 500 euroa, mutta tähän enimmäismäärään voisi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää vähennystä enintään nykyisen 2 250 euron sijaan 1 600 euroa.

Koska kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön perusteella myönnettävä korotettu kotitalousvähennys päättyy vuoden 2024 loppuun, ehdotetaan pykälän otsikko ja sisältö samalla muutettavaksi siten, että se koskisi kotitalousvähennyksen myöntämistä öljylämmityksestä luopumisen perusteella vuosina 2025–2027. Öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävään kotitalousvähennykseen ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia.

6.3 Laki elinkeinotulon verottamisesta

56 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska työnantajan koulutusvähennyksestä luovuttaisiin.

6.4 Maatilatalouden tuloverolaki

10 f. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska työnantajan koulutusvähennyksestä luovuttaisiin.

7 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2025 alusta. Nollapäätösten työsuhteautojen verotusarvon alentamista koskeva säännös on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta, ja se olisi voimassa vuoden 2029 loppuun. Öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää kotitalousvähennystä koskeva säännös olisi voimassa vuoden 2027 loppuun.

8 Suhde muihin esityksiin

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

9.1 Eläketulovähennyksen supistaminen

9.1.1 Yleistä yhdenvertaisuudesta

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Säännös ilmaisee paitsi vaatimuksen oikeudellisesta yhdenvertaisuudesta myös ajatuksen tosiasiallisesta tasa-

arvosta. Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä yksilöille lailla etuja ja oikeuksia että asetettaessa heille velvollisuuksia. Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia (HE 309/1993 vp, s 42–43, PeVL 31/2014 vp). Perustuslakivaliokunnan käytännössä on tähän liittyen katsottu, ettei yhdenvertaisuusperiaatteesta voi johtua tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn (esimerkiksi PeVL 53/2016 vp, PeVL 64/2010 vp sekä HE 309/1993 vp, s. 43). Perustuslakivaliokunta on eri yhteyksissä johtanut perustuslain yhdenvertaisuussäännöksistä vaatimuksen, etteivät henkilöihin kohdistuvat erottelut saa olla mielivaltaisia eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomiksi (esimerkiksi PeVM 11/2009 vp ja PeVL 60/2002 vp).

Yleistä yhdenvertaisuutta täydentää perustuslain 6 §:n 2 momentti, joka sisältää syrjäntäkiellon. Lainkohdan mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella ilman hyväksyttävää perustetta. Syrjäntäkieltosäännöksellä ei ole kielletty kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi säännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla (HE 309/1993 vp, s. 44 ja muun muassa PeVL 1/2006 vp). Samalla perustuslakivaliokunta on korostanut, että perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti perustuslain syrjäntäkieltosäännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden, kuten iän, kohdalla korkeat (muun muassa PeVL 31/2013 vp ja siinä mainitut PeVL 1/2006 vp ja PeVL 38/2006 vp). Valiokunta on myös kiinnittänyt huomiota valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (PeVL 38/2006 vp). Kansalaisia voidaan siten asettaa perustuslain 6 §:n 2 momentissa mainittujen henkilöön liittyvienkin syiden nojalla eri asemaan, jos erottelulle on olemassa hyväksyttävä syy, ja jos valittua keinoa voidaan pitää myös oikeasuhtaisena sääntelyn tavoitteeseen nähden.

9.1.2 Eläketulovähennykseen ehdotettu muutos yhdenvertaisuusnäkökulmasta

Suomessa on käytössä eriytetty tuloverojärjestelmä. Tämä tarkoittaa sitä, että ansio- ja pääomatuloja verotetaan erikseen. Ansiotuloja verotetaan vuosittain säädettävän progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Pääomatulojen veroprosentti on 30 000 euroon asti 30 prosenttia. Pääomatulojen määrän ylittäessä 30 000 euroa, ylimenevästä osuudesta maksetaan veroa 34 prosenttia.

Myös erilaisia ansiotuloja verotetaan eri tavalla, koska niistä myönnetään eri vähennyksiä. Palkan, työkorvauksen ja muiden työtulojen perusteella tehdään työtulovähennys ja ansiotulovähennys, joita ei saa eläketulosta. Näiden vain työtulon perusteella tehtävien vähennysten tavoitteena on työllisyyden ja työn tarjonnan edistäminen parantamalla työnteon kannustavuutta. Lisäksi palkkatulosta tehdään tulohankkimisvähennys. Eläketulosta puolestaan tehdään eläketulovähennys, jota ei saa muista tuloista. Eläketulovähennyksen tarkoituksena on säädellä eläketulojen verorasitusta muun muassa siten, ettei pelkästään kansaneläkettä tai takuueläkettä saavat maksa eläkkeestään tuloveroa. Eläketulovähennys poistuu vähitellen verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrän kasvaessa. Vähennyksessä on poistuma, jotta poistuminen ei muodostaisi korkeaa marginaaliveropiikkiä poistuma-alueelle. Eläketulovähennys siten keventää eläketulon verotusta myös poistuma-alueella. Nämä edellä mainitut vähennykset ovat tietyn tyyppisen ansiotulon perusteella viran puolesta myönnettäviä vähennyksiä, jotka alentavat kyseisen tulotyyppin veroastetta. Sosiaalietuuksien verotuksessa mainittuja vähennyksiä ei myönnetä. Eläketuloista maksetaan myös eläketulon lisäveroa 5,85 prosenttia siltä osin kuin eläketulo vähennettynä eläketulovähennyksellä ylittää 47 000 euroa.

Esityksessä ehdotetaan eläketulovähennystä supistettavaksi yhteensä noin 150 miljoonalla eurolla siten, että pienempien eläkkeiden verotus ei kiristy. Kyse on kevään kehysriihessä päätettyyn lisätoimien kokonaisuuteen kuuluvasta toimenpiteestä, jonka tavoitteena on vahvistaa julkista taloutta. Eläketuloa saaviin henkilöihin kohdistuva säästötoimi päätettiin toteuttaa verotusta kiristämällä eläkejärjestelmään tehtävien muutosten sijaan. Kun tarkastellaan vain eläketulovähennyksen supistamista, ehdotettu muutos kiristää eläketulon verotusta 22 500–57 500 euroa vuodessa eläkettä saavien kohdalla. Pienimmät eläkkeet päätettiin jättää kiristyksen ulkopuolelle. Korkeisiin eläketuloihin kohdistuu jo eläketulon lisävero. Lisäksi indeksitarkistuksen tekemättä jättäminen kahden ylimmän tuloluokan osalta kohdistuu myös suuriin eläketuloihin.

Verotuksen osalta perustuslakivaliokunta on todennut, että yhdenvertaisuusperiaatteesta ei ole johdettu tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn verolainsäädännön keinoin (PeVL 53/2016 vp, s.4, PeVL 52/2016 vp, s. 5). Valiokunnan mukaan erilaiselle verokohtelulle tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet ja erottelu ei saa olla mielivaltainen (ks. esim. PeVL 64/2010 vp, s. 2). Yhdenvertaisuudesta poikkeamista perustelevan yhteiskunnallisen intressin ja poikkeamisen merkittävyyden on oltava keskenään oikeasuhtaisia (PeVM 11/2009 vp, s. 2). Lausunnossaan PeVL 53/2016 vp perustuslakivaliokunta arvioi eläketulon lisäveroa yhdenvertaisuusperiaatteen näkökulmasta. Lausunnossaan perustuslakivaliokunta totesi, että ehdotukselle oli esitetty hyväksyttävät perusteet. Oikeasuhtaisuusvaatimuksen kannalta perustuslakivaliokunta totesi, että tietyn veron kohdistaminen yksinomaan eläketuloon voisi merkitä yhdenvertaisuuden loukkausta vain, jos se samalla saattaa eläkkeen saajat merkittävästi heikompaan asemaan. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan ehdotus ei johtanut tietyn ryhmän asettamiseen merkittävästi muita heikompaan asemaan. Lausunnoissaan PeVL 54/2022 vp ja PeVL 9/2023 vp perustuslakivaliokunta on arvioinut ikään perustuvaa työtulovähennyksen korotusta yhdenvertaisuusperiaatteen näkökulmasta. Molemmissa lausunnoissa perustuslakivaliokunta katsoi, että sääntelylle oli hyväksyttävät perusteet ja muutokset olivat oikeasuhtaisia. Erilaisen kohtelun oikeasuhtaisuuden kannalta perustuslakivaliokunta piti merkittävänä, ettei korotettu työtulovähennys ole määrältään erityisen suuri. Vuoden 2023 alusta työtulovähennyksen enimmäismäärää korotetaan 1 200 eurolla, jos henkilö on täyttänyt 65 vuotta ennen verovuoden alkua.

Kun tarkastellaan vain eläketulovähennyksen supistamista, ehdotettu muutos kiristää eläketulon verotusta 22 500–57 500 euroa vuodessa eläkettä saavien kohdalla keskimäärin 0,6 prosenttiyksikköä ja 250 euroa ja enimmillään 1,1 prosenttiyksikköä ja 555 euroa. Ansiotuloverotuksen lopulliset vaikutukset muodostuvat kokonaisuudesta, jossa huomioidaan myös muut tässä esityksessä ehdotetut muutokset. Verrattaessa eläketulon ja palkkatulon veroastetta, alle 15 000 euron vuosituloilla eläketuloa verotetaan huomattavasti kevyemmin kuin palkkatuloa, koska eläketuloista ei makseta palkasta perittäviä palkansaajamaksuja. Palkkatulon ja eläketulon verotus on suunnilleen samalla tasolla vuosiansioiden ylittäessä noin 15 000 euroa. Vuonna 2024 eläketuloja verotetaan hieman kireämmin kuin palkkatuloja tuloväleissä 18 200–30 800 euroa, 37 200–39 000 euroa, 53 400–66 200 euroa sekä 97 000 euroa ja sitä suuremmissa tuloissa. Suurin ero on noin 1,25 prosenttiyksikköä, kun vuosiansio on 22 500 euroa. Vuonna 2025 eläketuloja verotetaan hieman kireämmin kuin palkkatuloja tuloväleissä 18 200–71 600 euroa, 97 400–100 400 euroa sekä vuosiansioissa, jotka ylittävät 151 600 euroa. Suurin ero on noin 2,2 prosenttiyksikköä, kun vuosiansio on 22 500 euroa.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön perusteella lainsäätäjällä on verotuksen alalla varsin laaja mahdollisuus asettaa ihmiset eri asemaan yhteiskuntapolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Tällöinkään erottelu ei saa olla mielivaltainen ja toimenpiteen tulee olla oikeasuhtaisuusvaatimuksen mukainen. Perustuslakivaliokunnan aikaisemman lausuntokäytännön sekä edellä esitettyjen perusteluiden ja tarkasteluiden perusteella ehdotetulle eläketulovähennyksen supistamiselle voidaan katsoa olevan hyväksyttävät perusteet. Ehdotettu muutos ei myöskään

saata eläkkeen saajia merkittävästi muita heikompaan asemaan, joten ehdotetun muutoksen voidaan katsoa olevan oikeasuhtaisuusvaatimuksen mukainen.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vuoden 2025 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
88 200	23 142,18	41,5
150 000	48 789,18	44,5

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 105 a §, sellaisena kuin se on laissa 1123/2022,
muutetaan 55 d §:n 1 ja 2 momentti, 69 c §, 100 §:n 2 momentti, 106 §, 125 §:n 2 momentti,
127 a §:n 1 momentti, 127 b § sekä 127 f §,
sellaisina kuin ne ovat, 55 d §:n 1 ja 2 momentti laissa 1318/2016, 69 c § laissa 1557/2019,
100 §:n 2 momentti laissa 1123/2022, 106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1194/2023, 127 a §:n
1 momentti ja 127 b § laissa 1557/2019 sekä 127 f § laeissa 1132/2021 ja 1194/2023, sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 64 a §, 69 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 876/2017,
uusi 3 momentti, lakiin uusi 69 d § sekä 125 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 946/2008 ja
1194/2023, uusi 4 momentti seuraavasti:

55 d §

Metsälahjavähennyksen valtiontukiseuranta

Metsälahjavähennykseen sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 2023/2831.

Tuensaajan saamien kaikkien vähämerkityksisten tukien yhteismäärä kolmen vuoden aikana ei saa ylittää 300 000 euroa.

64 a §

Nollapäästöisten työsuhteautojen väliaikainen veronhuojennus vuosina 2026–2029

Autoedun verotusarvosta vähennetään 170 euroa jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona etu on muodostunut sellaisen auton käyttämisestä, jonka autoverolain (777/2020) 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajonaikainen hiilidioksidipäästö on 0 grammaa kilometriä kohden.

69 b §

Työnantajan kustantama koulutus

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksena pidetään myös työnantajan työntekijälle kustantamaa työntekijän rajat ylittävään työskentelyyn liittyvää kulttuuri-, kieli- ja muuta vastaavaa valmennusta.

69 c §

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Veronalaista tuloa ei synny työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina muutto- ja matkustamiskustannuksina pidetään myös työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen ottamaa työkomennuksen vakuuttamiseksi otettua matkavakuutusta.

69 d §

Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantuloon liittyvät kustannukset

Veronalaista tuloa ei synny työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen maksamista:

- 1) passin, viisumin ja työ- tai oleskeluluvan hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista;
- 2) henkilötunnuksen ja veronumeron hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista;
- 3) maahanpääsyn, viisumin, työ- tai oleskeluluvan edellytyksenä olevista tai työkohteen olosuhteisiin nähden perustelluista rokotuksista, lääkkeistä ja lääkärintarkastuksista aiheutuneista kustannuksista.

Veronalaista tuloa ei synny myöskään työnantajan maksamista 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista viranomaisrekisteröintien ja -lupien hoitamiseen ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista.

100 §

Eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 19,4 prosentilla ylittävältä osalta.

106 §

Perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 4 115 euron määrää suurempi, siitä on vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 18 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 225 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 24 250 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,22 prosentilla puhtaan ansiotulon 24 250 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhtas ansiotulo ylittää 42 450 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 3,43 prosentilla ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää korotetaan 50 eurolla jokaisesta alaikäisestä lapsesta, jonka huoltaja henkilö on verovuoden päättyessä. Jos henkilöön ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä eikä hänellä ole puolisoa ulkomailla, korotus myönnetään kaksinkertaisena niiden lasten osalta, joiden ainoa huoltaja hän on.

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennyksen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 1 600 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 150 euroa.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

- 1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 13 prosenttia maksamastaan palkasta;
- 2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksettusta työkorvauksesta 35 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksettusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä;
- 3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksettusta työkorvauksesta 35 prosenttia.

127 f §

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä ja vähennyksen peruste öljylämmityksestä luopumiseen verovuosina 2025–2027

Poiketen siitä, mitä 127 a §:n 1 momentissa säädetään, verovuosina 2025–2027 kotitalousvähennys on enintään 3 500 euroa vuodessa kuitenkin niin, että enimmäismäärään voi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää vähennystä enintään 1 600 euroa.

Poiketen siitä, mitä 127 b §:n 1 ja 2 kohdassa säädetään, verovuosina 2025–2027 verovelvollinen saa vähentää öljylämmityksestä luopumisen osalta:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 30 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain 25 §:ssä tarkoitettulle ennakoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 60 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä.

Öljylämmityksestä luopumisella tarkoitetaan rakennuskohtaisen lämmitysjärjestelmän muutostoimenpiteitä, joilla poistetaan öljylämmitysjärjestelmä ja jonka tilalle korvaavaksi lämmitysjärjestelmäksi asennetaan muu lämmitysjärjestelmä kuin fossiilisia polttoaineita käyttävä rakennuskohtainen lämmitysjärjestelmä.

Muilta osin öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävään kotitalousvähennykseen sovelletaan, mitä 127 a–127 c §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 127 f § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2027. Lain 64 a § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2029.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa. Lain 55 d §:ä sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran jo verovuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa ja 64 a §:ä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa.

3.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 56 §, sellaisena kuin se on laeissa 1258/2013, 456/2015 ja 421/2023.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 10 f §, sellaisena kuin se on laeissa 1259/2013, 457/2015 ja 420/2023.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Click or tap here to enter text.

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 105 a §, sellaisena kuin se on laissa 1123/2022,
muutetaan 55 d §:n 1 ja 2 momentti, 69 c §, 100 §:n 2 momentti, 106 §, 125 §:n 2 momentti,
127 a §:n 1 momentti, 127 b § sekä 127 f §,
sellaisina kuin ne ovat, 55 d §:n 1 ja 2 momentti laissa 1318/2016, 69 c § laissa 1557/2019,
100 §:n 2 momentti laissa 1123/2022, 106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1194/2023, 127 a §:n
1 momentti ja 127 b § laissa 1557/2019 sekä 127 f § laeissa 1132/2021 ja 1194/2023, sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 64 a §, 69 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 876/2017,
uusi 3 momentti, lakiin uusi 69 d § sekä 125 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 946/2008 ja
1194/2023, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

55 d §

55 d §

Metsälahjavähennyksen valtiontukiseuranta

Metsälahjavähennyksen valtiontukiseuranta

Metsälahjavähennykseen sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013.

Tuensaajan saamien kaikkien vähämerkityksisten tukien yhteismäärä verovuoden ja kahden edellisen verovuoden aikana ei saa ylittää 200 000 euroa.

Metsälahjavähennykseen sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 2023/2831.

Tuensaajan saamien kaikkien vähämerkityksisten tukien yhteismäärä kolmen verovuoden aikana ei saa ylittää 300 000 euroa.

64 a §

Nollapäätöisten työsuhteautojen väliaikainen veronhuojennus vuosina 2026–2029

Autoedun verotusarvosta vähennetään 170 euroa jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona etu on muodostunut sellaisen auton käyttämisestä, jonka autoverolain (777/2020) 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajonaikainen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hiilidioksidipäästö on 0 grammaa kilometriä kohden.

69 b §

69 b §

Työnantajan kustantama koulutus

Työnantajan kustantama koulutus

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna koulutuksena pidetään myös työnantajan työntekijälle kustantamaa työntekijän rajat ylittävään työskentelyyn liittyvää kulttuuri-, kieli- ja muuta vastaavaa valmennusta.

69 c §

69 c §

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Veronalaista ansiotuloa on 50 prosenttia työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi.

Veronalaista tuloa ei synny työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina muutto- ja matkustamiskustannuksina pidetään myös työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen ottamaa työkomennuksen vakuuttamiseksi otettua matkavakuutusta.

69 d §

Työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantuloon liittyvät kustannukset

Veronalaista tuloa ei synny työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen maksamista:

- 1) passin, viisumin ja työ- tai oleskeluluvan hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista;
- 2) henkilötunnuksen ja veronumeron hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista;
- 3) maahanpääsyn, viisumin, työ- tai oleskeluluvan edellytyksenä olevista tai työkohteen olosuhteisiin nähden perustelluista rokotuksista, lääkkeistä ja lääkärintarkastuksista aiheutuneista kustannuksista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Veronalaista tuloa ei synny myöskään työnantajan maksamista 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista viranomaisrekisteröintien ja -lupien hoitamiseen ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetuista palveluista.

100 §

100 §

Eläketulovähennys

Eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 15 prosentilla ylittävältä osalta.

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että täyden kansaneläkkeen määrä kerrotaan luvulla 1,173 ja tulo pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan saa olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 22 500 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 19,4 prosentilla ylittävältä osalta.

105 a §

Ansiotulovähennys

Verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään verotuksen ansiotulovähennys. Vähennys lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella.

(kumotaan)

Vähennys on 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylit-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

täessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

106 §

106 §

Perusvähennys

Perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 980 euron määrää suurempi, siitä on vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 4 115 euron määrää suurempi, siitä on vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

125 §

Työtulovähennys

Työtulovähennys

Vähennys on 12 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 2 140 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 23 420 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,03 prosentilla puhtaan ansiotulon 23 420 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 71 900 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 1,21 prosentilla ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Vähennys on 18 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 225 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 24 250 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,22 prosentilla puhtaan ansiotulon 24 250 euroa ylittävältä osalta. Siltä osin kuin verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää 42 450 euroa, vähennyksen määrä kuitenkin pienenee 3,43 prosentilla ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää korotetaan 50 eurolla jokaisesta alakäisestä lapsesta, jonka huoltaja henkilö on verovuoden päättyessä. Jos henkilöön ei sovelleta tämän lain puolisoita koskevia säännöksiä eikä hänellä ole puolisoa ulkomailla, korotus myönnetään kaksinkertaisena niiden lasten osalta, joiden ainoa huoltaja hän on.

127 a §

127 a §

Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 2 250 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 1 600 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 150 euroa.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

- 1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 15 prosenttia maksamastaan palkasta;
- 2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä;
- 3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia.

127 f §

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja vähennyksen perusteita koskevat poikkeukset verovuosina 2022–2027

Poiketen siitä, mitä 127 a §:n 1 momentissa säädetään, verovuosina 2022–2027 kotita-

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

- 1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 13 prosenttia maksamastaan palkasta;
- 2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 35 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä;
- 3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 35 prosenttia.

127 f §

*Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja vähennyksen peruste **öljylämmityksestä luopumiseen** verovuosina 2025–2027*

Poiketen siitä, mitä 127 a §:n 1 momentissa säädetään, verovuosina 2025–2027 kotita-

lousvähennys on enintään 3 500 euroa vuodessa kuitenkin niin, että *verovuosina 2022–2024 edellä mainittuun* enimmäismäärään voi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen *sekä tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella* myönnettävää vähennystä enintään 2 250 euroa. *Verovuosina 2025–2027 enimmäismäärään voi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää vähennystä enintään 2 250 euroa.*

Poiketen siitä, mitä 127 b §:n 1 ja 2 kohdassa säädetään, verovuosina 2022–2024 verovelvollinen saa vähentää *tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön osalta ja verovuosina 2022–2027 öljylämmityksestä luopumisen osalta:*

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 30 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain 25 §:ssä tarkoitetulle ennakoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksettusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä.

Öljylämmityksestä luopumisella tarkoitetaan rakennuskohtaisen lämmitysjärjestelmän muutostoimenpiteitä, joilla poistetaan öljylämmitysjärjestelmä ja jonka tilalle korvauksiksi lämmitysjärjestelmäksi asennetaan muu lämmitysjärjestelmä kuin fossiilisia polttoaineita käyttävä rakennuskohtainen lämmitysjärjestelmä.

Muilta osin öljylämmityksestä luopumisen *sekä tavanomaisen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön perusteella myönnettävään kotitalousvähennykseen sovelletaan, mitä 127 a–127 c §:ssä säädetään.*

lousvähennys on enintään 3 500 euroa vuodessa kuitenkin niin, että enimmäismäärään voi sisältyä muun vähennyskelpoisen työn kuin öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävää vähennystä enintään 1 600 euroa.

Poiketen siitä, mitä 127 b §:n 1 ja 2 kohdassa säädetään, verovuosina 2025–2027 verovelvollinen saa vähentää öljylämmityksestä luopumisen osalta:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 30 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain 25 §:ssä tarkoitetulle ennakoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksettusta työkorvauksesta 60 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksettusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä.

Öljylämmityksestä luopumisella tarkoitetaan rakennuskohtaisen lämmitysjärjestelmän muutostoimenpiteitä, joilla poistetaan öljylämmitysjärjestelmä ja jonka tilalle korvauksiksi lämmitysjärjestelmäksi asennetaan muu lämmitysjärjestelmä kuin fossiilisia polttoaineita käyttävä rakennuskohtainen lämmitysjärjestelmä.

Muilta osin öljylämmityksestä luopumisen perusteella myönnettävään kotitalousvähennykseen sovelletaan, mitä 127 a–127 c §:ssä säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lain 127 f § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2027. Lain 64 a § tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2029.*

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa. Lain 55 d §:ä sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran jo verovuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa ja 64 a §:ä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa.
